

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Відділ освіти Снятинської РДА

СХВАЛЕНО

Протокол педагогічної ради

Красноставської гімназії

від 27.08.2020 р. № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ

№ 37-о/д

від 31.09.2020 р.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Красноставської гімназії

на 2020/2021 навчальний рік

СТРУКТУРА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ КРАСНОСТАВСЬКОЇ ГІМНАЗІЇ

Назва розділу	Сторінка
ВСТУП	
Що визначає освітня програма	
Нормативно-методичне забезпечення Освітньої програми ліцею	
I. ПРИЗНАЧЕННЯ ГІМНАЗІЇ ТА ЗАСОБИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ	
Основні засоби реалізації призначення гімназії	
Спрямування освітніх програм, що реалізуються в гімназії	
Рівні реалізованих гімназією загальноосвітніх програм	
II. ОПИС "МОДЕЛІ" ВИПУСКНИКА ГІМНАЗІЇ	
Складові моделі випускника гімназії	
Якісні характеристики випускника початкової школи, випускника основної школи	
III. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ГІМНАЗІЇ	
Мета освітньої діяльності гімназії	
Формування ключових компетентностей	
Вміння, спільні для всіх компетентностей	
Цілі освітнього процесу	
Принципи освітньої діяльності гімназії	
Мова освітнього процесу в гімназії	
IV. ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ	
Інституційна (очна (денна)) як основна форма	
Дистанційна форма навчання	
Інклюзивне навчання	
Індивідуальна форма навчання (педагогічний патронаж)	
V. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	
Застосування в освітньому процесі педагогічних технологій (педагогіка партнерства, особистісно-орієнтована модель освіти)	
Організація освітнього процесу в умовах адаптивного карантину	
Коригуюче навчання	
Режим роботи гімназії (шкільний підрозділ)	
Режим роботи дошкільного підрозділу	
Структура 2020/2021 н .р.	
Фактична мережа на 2020/2021 н. р.	
VI. ПОЧАТКОВА ШКОЛА (1-4 класи)	
Мета Освітньої програми початкової школи гімназії.	
Принципи побудови Освітньої програми початкової школи.	
Що визначає Освітня програма початкової школи.	
Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти за освітньою програмою гімназії.	
Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів.	

Навчальний план початкової школи ліцею на 2020/2021 н. р. та його обґрунтування	
- Державний стандарт.	
- Базовий навчальний план.	
- Перелік Типових навчальних програм для початкової школи Красноставської гімназії на 2020/2021 н .р.	
- Особливості реалізації окремих освітніх галузей в навчальних предметах.	
- Викладання годин навчальних предметів інваріантної складової робочого навчального плану початкової школи.	
- Викладання години варіативної складової навчального плану початкової школи.	
- Перелік, зміст, і взаємозв'язок освітніх галузей, логічна послідовність їх вивчення (1-3 класи, 4 клас.)	
- Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти (окремо для 1-3 класів, 4 класу).	
- Форми організації освітнього процесу в початковій школі.	
- Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти.	
- Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.	
VII. ОСНОВНА ШКОЛА II СТУПЕНЮ (5-9 класи)	
Вступ.	
Нормативно-методичне забезпечення Освітньої програми для 5-9-х класів.	
Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі	
взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін для учнів 5-9-х класів.	
Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.	
Перелік освітніх галузей в школі II ступеню.	
Навчальний план школи II ступеню та його обґрунтування	
- Викладання годин навчальних предметів інваріантної складової робочого навчального плану основної школи.	
- Викладання години варіативної складової навчального плану основної школи.	
Загальні очікувані результати навчання здобувачів базової загальної середньої освіти.	
Рекомендовані форми організації освітнього процесу в 5-9 класах.	
Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.	
VIII. ПОКАЗНИКИ РЕАЛІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	
IX. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ	
X. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ	
Перелік освітніх навчальних програм на 2020/2021 навчальний рік	
XI. ДОДАТКИ	

Освітня програма окреслює рекомендовані підходи до планування й організації в Красноставській гімназії єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом освіти.

Освітня програма гімназії визначає:

- призначення гімназії та засоби його реалізації;
- опис «моделі» випускника гімназії;
- цілі та задачі освітнього процесу;
- особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій;
- нормативно-методичне забезпечення Освітньої програми;
- навчальний план та його обґрунтування: загальний обсяг навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором тощо, зокрема їх інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення які натепер подані в рамках навчальних планів для кожної ступені окремо;
- очікувані результати навчання учнів подані в рамках навчальних програм, перелік яких наведено в додатках;
- пропонований зміст навчальних програм, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України»;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією Освітньою програмою;
- показники реалізації освітньої програми

Освітня програма гімназії на 2020/2021 н .р. сформована на основі Типових освітніх програм, не потребує окремого затвердження центральним органом забезпечення якості освіти. Її схвалює педагогічна рада гімназії та затверджує його керівник. Обов'язковим компонентом освітньої програми гімназії є навчальний план, що конкретизує організацію освітнього процесу. Окрім освітніх компонентів для вільного вибору здобувачів освіти, які є обов'язковими, за рішенням гімназії вона може містити інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітня програма гімназії на 2020/2021 навчальний рік та перелік освітніх компонентів, що передбачені відповідною освітньою програмою, оприлюднюються на веб-сайті гімназії.

Нормативно-методичне забезпечення Освітньої програми гімназії

Освітня програма Красноставської гімназії складена на 2020/2021 навчальний рік для певного рівня освіти та відповідно до:

- *Закону України «Про освіту»*, прийнятого 05.09.2017, що набув чинності 28.09.2017,
- *Закону України «Про повну загальну середню освіту»*, що набув чинності 18 березня 2020 року;
- *Концепції Нової української школи* (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації

державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

<http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>);

- *постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (для 1-3 класів);*

- *Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011 (для 4-х класів).*

- *Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23.11.2011 (для 5-11 класів, із 01.09.2013 – у частині базової загальної середньої освіти; із 01.09.2018 – у частині повної загальної середньої освіти).*

- *постанови Кабінету міністрів України від 24.07.2019 року № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»;*

- *Листа МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 “Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році”. В даному листі подано перелік навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання у початкових класах ЗЗСО в 2020-2021 н.р.*

- *Листа Державної служби якості освіти від 06.08.2020 р. № 01/01/-23/929 «Щодо результатів експертизи освітньої програми» науково-педагогічного проекту «Інтелект України.*

- *Листа МОН від 11.08.2020 № № 1/9-430 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році».*

- *наказів МОН України від 20.04.2018 року: № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня», № 408 "Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня» та інших чинних нормативних документів.*

- *Наказу МОН України від 02.09.2021 № 1096 «Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо заповнення класного журналу учнів початкових класів Нової української школи».*

При складанні освітньої програми Красноставської гімназії на 2020/2021 н. р. використовувалися наступні Типові навчальні плани та програми:

- **для 1-2-х класів – Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна, затверджена наказом МОН України № 1272 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти» (Додаток 2);**

- **для 3-го класу – Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна, затверджена наказом МОН України №1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти» (Додаток 3);**

- **для 4-го класу – Типова освітня програма для ЗЗСО I ступеня, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (Додаток 4);**

- для **6-9-х класів** – Типові освітні програми для ЗЗСО II ступеня, затверджені наказом МОН України від 20.04.2018 р. **№ 405 (Додаток 5)**.

I. ПРИЗНАЧЕННЯ ГІМНАЗІЇ ТА ЗАСОБИ ЙОГО РЕАЛІЗАЦІЇ

1.1. Призначення гімназії

Основне призначення Красноставської гімназії:

- освітня діяльність у сфері загальної середньої освіти;
- реалізація положення Конституції України, Законів України «Про освіту», «Про загальну середню освіту», інших нормативно-правових актів у галузі освіти;
- задоволення потреб громадян відповідної території в здобутті базової загальної середньої освіти;
- забезпечення здобуття дошкільної, початкової та базової середньої освіти відповідно до ліцензії;
- видання документів про освіту встановленого зразка;
- забезпечення відповідності рівня загальної середньої освіти Державним стандартам загальної середньої освіти;
- формування освітньої (освітніх) програми (програм);
- створення науково-методичної і матеріально-технічної бази для організації та здійснення освітнього процесу;
- створення за потребою класів (груп) з вечірньою, заочною, дистанційною, мережевою формою навчання, класів (груп) з поглибленим вивченням окремих предметів, спеціальні та інклюзивні класи для навчання дітей з особливими освітніми потребами;
- організація таких форм здобуття освіти як екстернат та педагогічний патронаж;
- для здійснення статутної діяльності можливість на договірних засадах об'єднуватися з іншими юридичними особами, створюючи освітні, освітньо-наукові, наукові, освітньо-виробничі та інші об'єднання, кожен із учасників якого зберігає статус юридичної особи.
- встановлення відповідно до законодавства України прями зв'язки з навчальними закладами зарубіжних країн, міжнародними організаціями тощо; забезпечення єдності навчання і виховання;
- охорона життя і здоров'я вихованців, учнів, педагогічних та інших працівників;
- забезпечення добору і розстановки кадрів;
- планування власної діяльності та формування власної стратегії розвитку;
- здійснює інші повноваження відповідно до власного Статуту.

1.2. Основні засоби реалізації призначення гімназії:

- засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм;
- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо), зокрема через участь учнів гімназії в різноманітних конкурсах, олімпіадах, турнірах, змаганнях, шкільних гуртках;
- поглиблене вивчення окремих предметів, зокрема англійської мови;

- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;
- надання широкого спектра додаткових освітніх програм і додаткових освітніх послуг.

1.3. Освітні програми, що реалізуються в гімназії, спрямовані на:

- формування в учнів сучасної наукової картини світу;
- виховання працьовитості, любові до природи;
- розвиток в учнів національної самосвідомості;
- формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства;
- інтеграцію особистості в систему світової та національної культури;
- рішення задач формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві;
- виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей інших народів в умовах багатонаціональної держави;
- створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм;
- формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

1.4. Рівні реалізованих ліцеєм загальноосвітніх програм

У відповідності до чинного законодавства Красноставська гімназія здійснює освітній процес відповідно до рівнів загальноосвітніх програм трьох ступенів освіти:

- **дошкільна освіта** (три роки)
- **початкова освіта** (чотири роки), яка відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій;
- **базова середня освіта** (п'ять років), яка відповідає другому рівню Національної рамки кваліфікацій;

Призначення кожного ступеня навчання визначається Типовим положенням про заклад загальної середньої освіти..

1.5. Загальні засади

1.5.1. Форма власності: комунальна.

1.5.2. Тип закладу: заклад загальної середньої освіти.

1.5.3. Підпорядкування: Міністерство освіти і науки України.

II. ОПИС "МОДЕЛІ" ВИПУСКНИКА ГІМНАЗІЇ

2.1. Модель випускника

Випускник Красноставської гімназії – це освічений, всебічно розвинений, відповідальний учень і патріот, здатний до інновацій, а саме:

- **цілісна особистість**, всебічно розвинена, здатна до критичного мислення та самоосвіти;
- **патріот** з активною позицією, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення.

2.2. Модель випускника гімназії включає наступні складові:

- випускник має залишити школу визначеним, щодо подальшої освітньої діяльності;
- повинен уміти методично грамотно, самостійно навчатися;

- він має прагнути до самоосвіти та вдосконалення;
- випускник має брати активну участь у суспільно-культурному житті країни;
- має бути свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- він повинен свідомо ставитися до свого здоров'я та довкілля;

2.3. Випускник початкової школи повинен мати якісні характеристики:

упевненість в собі, відчуття повноцінності, старанність, працелюбність, самостійність, дисциплінованість, мотивація досягнення успіху, повинен уміти слухати і чути, критично мислити і мати почуття самоконтролю. Опанувати навички навчальної діяльності, прості навички самоконтролю навчальних дій, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя;

2.4. Випускник основної школи має володіти певними якостями і вміннями:

- на рівні вимог державних освітніх стандартів засвоїти загальноосвітні програми з усіх предметів шкільного навчального плану;
- опанувати систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, синтез, класифікацію, визначення головного);
- оволодіти основами комп'ютерної грамотності;
- знати свої громадянські права і вміти їх реалізувати;
- оцінювати свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей;
- дотримуватися правил культури поведінки і спілкування;
- вести здоровий спосіб життя;
- бути готовим до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Сучасний світ складний. Дитині недостатньо дати лише знання. Ще необхідно навчитися користуватися ними. Знання та вміння, взаємопов'язані з ціннісними установками учня, формують його життєві компетентності, необхідні для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці.

ІІІ. ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ГІМНАЗІЇ

3.1. Мета освітньої діяльності гімназії

Головною метою діяльності гімназії є забезпечення реалізації права громадян на здобуття дошкільної, початкової та базової середньої освіти.

3.1.1. Метою освітньої діяльності Красноставської гімназії є всебічний розвиток дитини як цілісної, особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, здатної до критичного мислення. Формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей життя. Виховання патріота, який діє згідно з морально-етичними принципами і здатний приймати відповідальні рішення. Виховання відповідальних громадян з активною позицією, які здатні до інновацій, свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству.

3.2. Цілі освітнього процесу:

- забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту дошкільної, початкової, базової середньої загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
- гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
- створити основу для адаптації учнів до життя в суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
- формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності;
- забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів.

3.3. Принципи освітньої діяльності гімназії

Принципами освітньої діяльності Красноставської гімназії є:

- забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності;
- забезпечення рівного доступу до освіти без дискримінації за будь-якими ознаками, у тому числі за ознакою інвалідності;
- розвиток інклюзивного освітнього середовища;
- цілісність і наступність системи освітньої діяльності;
- прозорість і публічність прийняття та виконання управлінських рішень;
- відповідальність і підзвітність перед суспільством;
- нерозривний зв'язок із світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;
- свобода у виборі видів, форм і методів освітньої діяльності, освітньої програми;
- академічна доброчесність;
- академічна свобода;
- гуманізм;
- демократизм;
- єдність навчання, виховання та розвитку;
- виховання патріотизму, поваги до культурних цінностей Українського народу, його історико-культурного надбання і традицій;
- формування усвідомленої потреби в дотриманні Конституції та законів України, Статуту гімназії, нетерпимості до їх порушення;
- формування поваги до прав і свобод людини, нетерпимості до приниження її честі та гідності, фізичного або психічного насильства, а також до дискримінації за будь-якими ознаками;
- формування громадянської культури та культури демократії;
- формування культури здорового способу життя, екологічної культури і дбайливого ставлення до довкілля;
- невтручання політичних партій в освітній процес;
- невтручання релігійних організацій в освітній процес (крім випадків, визначених Законом України про освіту);
- різнобічність та збалансованість інформації щодо політичних, світоглядних та релігійних питань;
- сприяння навчанню впродовж життя;
- нетерпимість до проявів корупції та хабарництва
-

3.4. Мова освітнього процесу в гімназії

3.4.1. Мовою освітнього процесу в Красноставській гімназії є **державна мова (українська)**.

3.4.2. Гімназія гарантує кожному громадянину України право на здобуття базової середньої освіти державною мовою (українською). Гімназія забезпечує обов'язкове вивчення державної мови та сприяє вивченню мов міжнародного спілкування, насамперед англійської мови та французької мови.

IV. ФОРМИ ЗДОБУТТЯ ОСВІТИ В ГІМНАЗІЇ

4.1. *Основною формою здобуття освіти в Красноставській гімназії є інституційна (очна (денна)).* Це спосіб організації навчання здобувачів освіти, що передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі.

За потребою здобувачів освіти в школі можуть організовуватись інші форми здобуття освіти (дистанційна, мережева, екстернатна, сімейна).

4.2. Дистанційне навчання

У зв'язку із світовим викликом щодо епідеміологічної ситуації, що має місце і в Україні, та необхідністю введення карантинних заходів задля запобігання поширенню вірусних хвороб, під час планування організаційних заходів, що забезпечують освітній процес, у тому числі і під час календарно-тематичного планування з предметів важливо врахувати можливість організації освітнього процесу в межах навчального року в умовах карантину.

Для організації дистанційного навчання в цей період гімназія користуватиметься методичними рекомендаціями, поданими у листах МОН від 23.03.2020 № 1/9-173; від 16.04.2020 № 1/9-213; методичними рекомендаціями «Організація дистанційного навчання в школі» (авт. А. Лотоцька, А. Пасічник), розробленими за підтримки МОН (<https://cutt.ly/MynTauc>)

При організації освітнього процесу в карантинних умовах має забезпечуватись:

- **соціальне дистанціювання;**
- **мінімізація переміщення** здобувачів освіти та комунікація між ними в межах гімназії;
- **дотримання** нормативів наповнюваності класів та інших **вимог законодавства про освіту.**
- а також може використовувати поєднання онлайн-занять через Zoom, Skype, Instagram, Google, Hangouts; заздалегідь записаних відеоуроків, презентацій від вчителів чи із зовнішніх освітніх ресурсів; ретельно підібраних завдань для самостійної роботи із подальшою перевіркою; використання безкоштовних вебсерверів та платформ, наприклад, Google, Classroom, Moodle, Microsoft Teams.

4.3. Інклюзивне навчання в гімназії

4.3.1. В Красноставській гімназії в 2020/2021 н. р. створено один інклюзивний клас для навчання осіб з особливими освітніми потребами. Гімназія має всі необхідні ресурси для створення інших класів для навчання осіб з особливими освітніми потребами.

4.3.2. В гімназії в інклюзивному класі створено умови для навчання осіб з особливими освітніми потребами відповідно до індивідуальної програми розвитку та з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей.

4.3.3. Інклюзивне навчання організовується відповідно до статті 20 Закону України «Про освіту», пункту 4 Положення про Міністерство освіти і науки України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 жовтня 2014 р. № 630 (із змінами), Листа МОН від 05.08.2019 р. № 1/9-498 «Методичні рекомендації щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами в закладах освіти в 2019-2020 н. р.», *Листа МОН від 31.08.2020 р. № 1/9-495 «Щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти в 2020-2021 н. р.»* та іншими чинними нормативними документами.

Освітній процес у 2020/2021 навчальному році буде організований з урахуванням епідемічної ситуації в регіоні або окремих адміністративно-територіальних одиницях, актів Кабінету Міністрів України про встановлення карантину та запровадження посиленних протиепідемічних заходів на території із значним поширенням гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2, постанови Головного державного санітарного лікаря від 22.08.2020 № 50, рекомендацій щодо організації роботи закладів загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році (лист Міністерства освіти і науки України від 05.08.2020 № 1/9-420).

4.3.4. Особам з особливими освітніми потребами будуть надаватися корекційно-розвиткові послуги у порядку, визначеному відповідними нормативними документами.

4.3.5. Організація освітнього процесу в інклюзивному 7 класі з дитиною з особливими освітніми потребами, буде організовано відповідно до **Індивідуального навчального плану (Додаток б)** для дітей із затримкою психічного розвитку з українською мовою навчання згідно з Типовою освітньою програмою для ЗЗСО II ступеня, затвердженою наказом МОН України від 22.04.2014 р. № 504 (Таблиця 1).

V. ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ЗАСТОСОВУВАННЯ В НЬОМУ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Застосовування в освітньому процесі педагогічних технологій

Великого значення на сьогоднішній день набуває аспект педагогіки партнерства між всіма учасниками освітнього процесу.

5.1. Педагогіка партнерства (співробітництва) ґрунтується на принципах гуманізму й творчого підходу до розвитку особистості. Її метою бачимо створення нового гуманного співтовариства.

Головним завданням педагогіки партнерства вбачаємо:

- подолання інертності мислення;
- перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу.

Це завдання реалізовується у спільній діяльності учителя й учнів, учителя й батьків, що передбачає взаєморозуміння, єдність інтересів і прагнень з метою особистісного розвитку школярів.

Принципи партнерства застосовуємо в формі:

- поваги до особистості;
- доброзичливості і позитивного ставлення;
- довіри у відносинах;
- діалог – взаємодія – взаємоповага;
- розподіленого лідерства (активність, право вибору та відповідальність за нього, горизонтальність зв'язків);
- принципів соціального партнерства (рівність сторін, добровільність прийняття зобов'язань, обов'язковість виконання домовленостей).

Утілюючи ідеї педагогіки партнерства, вчителі використовують в своїй роботі не тільки стандартні методи організації навчально-виховного процесу, але в більшій мірі виявляють ініціативу і будують навчання і виховання таким чином, щоб дитина була постійно залучена до спільної діяльності. Як інструменти педагогіки партнерства використовують цікаві й захоплюючі розповіді, відверту бесіду, справедливу і незалежну оцінку, заохочення творчих успіхів, особистий приклад, зустрічі з цікавими людьми, спільний пошук рішень, спільні суспільно корисні справи, благодійні акції тощо.

5.2. Особистісно-орієнтована модель освіти

Упродовж останніх років наполегливо працюємо на упровадження особистісно-орієнтованої моделі освіти, заснованої на ідеології дитиноцентризму.

Дитиноцентризм розуміється як максимальне наближення навчання і виховання конкретної дитини до її сутності, здібностей і життєвих планів.

Актуальними для нової української школи є такі ідеї дитиноцентризму:

- відсутність адміністративного контролю, який обмежує свободу педагогічної творчості;
- активність учнів у навчальному процесі, орієнтація на інтереси та досвід учнів, створення навчального середовища, яке б перетворило навчання на яскравий елемент життя дитини;
- практична спрямованість навчальної діяльності, взаємозв'язок особистого розвитку дитини з її практичним досвідом;
- відмова від орієнтації навчально-виховного процесу на середнього школяра і обов'язкове врахування інтересів кожної дитини;
- виховання вільної незалежної особистості;
- забезпечення свободи і права дитини в усіх проявах її діяльності, урахування її вікових та індивідуальних особливостей, забезпечення морально-психологічного комфорту дитини;
- впровадження шкільного самоврядування, яке під свободою і самостійністю дитини передбачає виховання гуманістичних та демократичних ідей і світогляду, необхідних сучасному суспільству.

5.3. Впровадження інформаційних технологій

Трансформація середньої освіти переходить «від комп'ютерних класів» до «цифрових технологій у кожному учнівському портфелі, у кожного вчителя, на

кожній партії». Педагог має швидко реагувати на велику кількість реформаторських змін в освіті, і тому потребує цифрових технологій, які допоможуть йому автоматизувати більшу частину роботи, вивільняючи час на пошук, спілкування, самовдосконалення, індивідуальну роботу з учнями, забезпечуючи зворотний зв'язок, і, як наслідок, підвищуючи якість освітнього процесу. Цифрові технології полегшують доступ до інформації, відкривають можливості варіативності навчальної діяльності, її індивідуалізації та диференціації, а також дозволяють по-новому організувати взаємодію всіх суб'єктів навчання, побудувати освітню систему, в якій учень стає рівноправним учасником освітньої діяльності.

Одним із інноваційних інструментів підтримки управлінської діяльності закладу освіти в цілому та окремого педагога зокрема є впровадження Електронних журналів, Електронних щоденників, push-повідомлень, які використовуються у більшості розвинених країн світу (в деяких - на загальнодержавному рівні при підтримці міністерств освіти).

Міністерством освіти і науки України (далі - МОН) оновлюється нормативно-правове забезпечення процесу створення електронного документообігу в закладах загальної середньої освіти.

В гімназії затверджено План основних заходів з впровадження Електронного Журналу:

завданнями якого є:

- підвищення ефективності роботи закладу освіти;
- мотивування дітей до відвідування закладу освіти;
- здійснення on-line моніторингу успішності учнів;
- залучення батьків до освітнього процесу шляхом надання доступу до інформації щодо успішності їх дитини, відвідування нею занять та подій у навчальному закладі; налагодження інтерактивного зв'язку між батьками та вчителями.

Надано роз'яснення педагогам щодо переваг їх роботи з електронними журналами на власних мобільних телефонах. Передбачено заходи щодо підвищення рівня цифрової компетентності

Гімназія забезпечена безперебійним доступом до мережі Інтернет зі швидкістю доступу до 100 Мбіт/с.

Здійснено заходи щодо захисту персональних даних та цифрової безпеки.

Створено освітній електронний простір (робоче місце у приміщенні гімназії, в дошкільному підрозділі, всіх класах та навчальних кабінетах) для можливості роботи з електронним класним журналом педагогічним працівникам, що не мають комп'ютерної техніки вдома. Педагоги під час їх роботи з електронними журналами мають змогу використовувати власні мобільні телефони (смартфони) за умови сумісності цих телефонів з вимогами програмного забезпечення електронних класних журналів.

5.4. Організація освітнього процесу в умовах адаптивного карантину

Організація освітнього процесу в умовах адаптивного карантину в Красноставській гімназії 2020/2021 н. р. організовано відповідно до [Постанови МОЗ України від 30.07.2020 р. № 42](#) «Тимчасові рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину...», до [Постанови МОЗ України від 22.08.2020 р. № 50](#) «Про затвердження протиепідемічних заходів у закладах освіти на період карантину у зв'язку поширенням корона вірусної хвороби (COVID-19)», [Листа МОН від 05.08.2020 № 420](#) «Щодо організації роботи ЗЗСО у 2020-2021 н. р.».

В 2020/2021 н. р. в умовах адаптивного карантину освітній процес в Красноставській гімназії організовано поєднанням онлайн та офлайн навчання, використанням технологій дистанційного навчання. Запроваджено різні графіки дзвінків та тривалість уроків, що дозволило розвести у часі початки і кінець уроків у початковій та основній школах. Розроблено графіки харчування учнів за віковими категоріями.

Розроблено та схвалено рішенням педагогічної ради (протокол №1 від 27.08.2020 р.) тимчасові рекомендації щодо організації протиепідемічних заходів в гімназії в період карантину у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби COVID-19, а саме:

- Рекомендувати всім учасникам освітнього процесу постійно дотримуватись Тимчасових рекомендацій МОЗ щодо організації протиепідемічних заходів у закладах освіти в період карантину.
- Проведено інструктажі для персоналу та здобувачів щодо того, як запобігти зараженню та поширенню коронавірусу, як реагувати на симптоми COVID-19, як правильно використовувати і утилізувати маски/респіратори, рукавички.
- Проведено роз'яснювальну роботу серед учнів і батьків щодо дотримання протиепідемічних вимог, роз'яснено учням нові правила поведінки під час навчання в умовах карантину та правила респіраторної гігієни.
- В класах та через соцмережі висвітлюється інформація щодо дотримання протиепідемічних вимог, подаються поради і пам'ятки учням та батькам про респіраторну гігієну та етикет кашлю тощо.
- Рекомендовано провести перший урок в 2020/2021 н.р. на тему безпечного навчання під час карантину в різних локаціях.
- **Рекомендовано всім вчителям адаптувати освітній процес щодо умов карантину.** Зокрема, проводити заняття на відкритому повітрі за можливості, передбачити змогу визначати різний час початку та закінчення занять, перерв для різних класів та груп, обмежити проведення масових заходів в закритих приміщеннях. Запобігати утворенню скупчень учнів та мінімізувати їхні пересування між кабінетами і аудиторіями.
- Перед заняттями вчителі опитуватимуть учнів щодо їхнього самопочуття. Тих, у кого буде виявлено симптоми гострих респіраторних захворювань, оперативно направлятимуть до медпрацівника для огляду.

- Розроблено графік допуску здобувачів до гімназії, маршрути їхнього руху в гімназії під час освітнього процесу.
- Розроблено алгоритми дій на випадок надзвичайної ситуації, пов'язаної з випадками COVID-19 у гімназії.
- Розроблено рекомендації щодо особливостей організації харчування в гімназії в умовах карантину.
- Схвалено тимчасові порядки організації освітнього процесу в умовах «зеленого», «жовтого» або «помаранчевого» рівнів епідемічної небезпеки з урахуванням Тимчасових рекомендацій МОЗ.

6.5. Коригуюче навчання та вхідне оцінювання

Ураховуючи завершення 2019/2020 навчального року в умовах карантинних обмежень, на початку 2020/2021 навчального року буде проведено **вхідне оцінювання** учнів із метою визначення рівня навчальних досягнень учнів за попередній рік та сплановано подальшу роботу із систематизації, узагальнення та закріплення навчального матеріалу, що вивчався учнями дистанційно. Існує значна ймовірність того, що, якщо учні не засвоїли або частково засвоїли одну або кілька тем, то з вивченням наступних вони відчуватимуть труднощі, які перешкоджатимуть усвідомленому опануванню програмового матеріалу під час навчання.

На початку 2020/2021 навчального року, задля забезпечення якісного виконання освітніх програм в умовах очного та/або дистанційного навчання, пропонується приділити більше уваги **традиційному повторенню вивченого матеріалу за минулий рік, запровадити «коригуюче навчання».**

Для цього в 2-9-х класах буде проведено **діагностичні роботи (усні співбесіди)** опитування з основних навчальних предметів з метою визначення рівня засвоєння матеріалу учнями за попередній рік (здебільшого, за період карантину).

Відповідно до результатів, буде **сплановано роботу (колективну або індивідуальну) щодо актуалізації окремих тем, систематизації знань та умінь, практичного їх закріплення тощо.**

Тривалість періоду такого навчання кожен вчитель визначає самостійно: попередньо планує з урахуванням досвіду організації дистанційного навчання в минулому році, ***вносить певні корективи до плану після проведення діагностичних робіт.***

Рекомендуємо під час календарно-тематичного планування у навчальних програмах і календарно-тематичних планах виділити ключові теми, на яких ґрунтується подальше опрацювання програмового матеріалу.

Це дозволить без порушення системи програмових вимог ущільнювати, оптимізувати вивчення предмета, концентрувати увагу на відпрацюванні позицій, що мають забезпечити якісну самостійну роботу учнів в умовах дистанційного навчання.

Під час вибору на початку навчального року навчально-методичного комплексу для вивчення предмета рекомендуємо **передбачити можливості використання засобів та інструментарію дистанційного навчання в умовах очного навчання.**

5.6. Режим роботи гімназії

Режим роботи гімназії – п'ятиденний навчальний тиждень, одна зміна (перша) із 08.00 год до 18.30 год. відповідно до розкладу занять, режиму роботи ДП та графіків роботи гуртків.

Початок занять – о 09.00 год. (дошкільний підрозділ 08.00 -18.30)

Тривалість уроків: у 1 класах – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин, у 5-9 класах – 45 хвилин.

У школі є один дзвінок для всіх учнів і, відповідно, молодші школярі мають більші перерви і закінчують навчання в той самий час, що й старші. Вчителі початкових класів не проводять додаткові заняття чи інші активності.

Перерви між уроками вважаються робочим часом вчителя.

Тривалість перерв: 10 хв, відповідно до внутрішнього розпорядку гімназії. Встановлено одну велику перерву (30 хв.):

- після 2-го уроку (10.40 – 11.10).

В умовах адаптивного карантину гімназія працюватиме за графіком дзвінків, що передбачає перерви між уроками в різний час для молодших та старших школярів.

5.7. Структура 2020/2021 навчального року

Початок та закінчення навчального року.

Відповідно до рішення педагогічної ради від 27.08.2020 р (протокол № 1), новий 2020/2021 навчальний рік розпочнеться 01 вересня 2020 року святом – День знань – і закінчиться не пізніше 1 липня 2020 року.

Поділ на семестри.

Навчальні заняття для учнів 1-9 класів організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01.09.2020 р. по 31.12.2020 року,

II семестр – з 18.01.2021 р. по 28.05.2021 року.

Канікули.

Впродовж навчального року для учнів 1-9 класів організовуються канікули:

- осінні – з 24.10.2020 по 01.11.2020 року;

- зимові – з 01.01.2021 по 17.01.2021 року;

- весняні – з 20.03.2021 по 28.03.2021 року.

При організації освітнього процесу в умовах адаптивного карантину можлива зміна структури навчального року. Такі зміни схвалюються педагогічною радою та затверджуються наказом директора гімназії.

5.8. Навчальні екскурсії та навчальна практика відповідно до рішення педагогічної ради від 27.08.2020 (протокол № 1) проводяться протягом навчального року згідно з додатком до листа МОН України від 06.02.08 №1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів» та рішення педагогічної ради.

5.9. Мережа на 2020/2021 н. р. (Додаток 1):

У 2020/2021 навчальному році у гімназії буде сформовано:

1 змішана група в ДП (21 вихованець),

8 класів, в яких навчатиметься 69 учнів:

початкова школа (1-4 класи) – 4 класи (36 уч.);

основна школа (5-9 класи) – 4 класи (33 уч.).

VI. ПОЧАТКОВА ШКОЛА (1-4 КЛАСИ)

6.1. Вступ

Освітня програма *початкової школи гімназії* окреслює рекомендовані підходи до планування й організації початкової освіти в Красноставській гімназії як єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями *обов'язкових результатів навчання*, визначених Державним стандартом початкової освіти (2018, 2011).

Метою Освітньої програми початкової школи гімназії є всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

Принципи побудови Освітньої програми початкової школи гімназії:

- дитиноцентрованість і природовідповідність;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковість, доступність і практична спрямованість змісту;
- наступність і перспективність навчання;
- взаємозв'язане формування ключових і предметних компетентностей;
- логічна послідовність і достатність засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливість реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творче використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптація до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Освітня програма початкової школи визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження та *очікувані результати навчання* здобувачів освіти, подані в рамках освітніх галузей;
- перелік та пропонований зміст освітніх галузей, укладений за змістовими лініями;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін тощо, зокрема їхньої інтеграції, а також логічної послідовності їхнього вивчення;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою.

6.2. Структура початкової освіти

Початкова освіта – це перший рівень повної загальної середньої освіти, який відповідає першому рівню Національної рамки кваліфікацій. Вона передбачає поділ на два цикли – 1-2 класи і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

6.3. Нормативно-методичне забезпечення Освітньої програми початкової школи гімназії Організація освітньої діяльності в початковій школі Красноставської гімназії у 2020/2021 навчальному році здійснюється відповідно до:

- законів України «Про освіту» (2017), «Про загальну середню освіту» (2020);
- Концепції Нової української школи (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczya.html>);
- Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 87 від 21.02.2018 (у 1-3 класах),
- Постанови Кабінету міністрів України від 24.07.2019 року № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»;
- Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011 (у 4-х класах).
- Листа МОН від 11.08.2020 № № 1/9-430 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році».
- Освітньої програми Красноставської гімназії на 2020/2021 н. р.

Державний стандарт

З урахуванням поетапного переходу на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2020/2021 навчальному році освітня програма початкової школи розроблена на основі:

- для 1-3-х класів – Державного стандарту початкової освіти (2018), типових освітніх програм (наказів МОН України від 08.10.2019 р. № 1272,1273), постанови Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»; постанови Кабінету міністрів України від 24.07.2019 року № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»; - для 4-х класів – Державного стандарту початкової загальної освіти (2011), типових освітніх програм (наказ МОН України від 20.04.2018 № 407).

6.4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття початкової освіти за освітньою програмою гімназії

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»). Діти, яким на 01 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 01 вересня поточного навчального року не

виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 01 грудня поточного року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, мають враховувати досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Період життя дитини від п'яти до шести (семи) років (старший дошкільний вік) визначається цілісною зміною її особистості, готовністю до нової соціальної ситуації розвитку. Пріоритетом цього процесу є формування і розвиток базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності та інше. Потенційно це виявляється у певному рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої.

Зберігаючи наступність із дошкільним періодом дитинства, початкова школа забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

6.5. Загальний обсяг навчального навантаження.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4 класів:

для учнів 1-х класів – 23 години на тиждень (805 годин/навч.рік);
для учнів 2-х класів – 25 годин на тиждень (875 годин/навч.рік); для учнів 3-х класів – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік); для учнів 4-х класів – 26 годин на тиждень (910 годин/навч.рік).

Навчальні плани зорієнтовані на роботу початкової школи за 5-денним навчальними тижнем.

Повноцінність початкової освіти реалізується як інваріантної, так і варіативної складових.

6.6. Навчальний план початкової школи гімназії на 2020-2021 н.р. та його обґрунтування. Навчальний план початкової школи дає цілісне уявлення про зміст і структуру першого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів. Навчальний план початкової школи передбачає реалізацію освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти через структурування змісту початкової освіти на засадах інтегрованого підходу у навчанні. Навчальний план початкової школи містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їх підпорядкування і форм власності, та варіативну, в якій передбачено додаткові

години на вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять. *(Додаток 6).*

Державний стандарт

Визначені Концепцією Нової української школи пріоритети реформування загальної середньої освіти знаходять своє відображення в Державному стандарті початкової освіти (2018), який застосовується з 1 вересня 2018 р. для учнів, які навчаються за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти (для учнів 1-3-х класів). У 4-х класах реалізується Державний стандарт початкової загальної освіти (2011). Виконання вимог зазначених державних стандартів є обов'язковим для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування, типів і форми власності.

Державний стандарт	Яким документом затверджений	Відколи застосовують
Державний стандарт початкової освіти	Постанова КМУ № 87 від 21.02.2018 (редакція від 16.08.2019)	Застосовують із 01.09.2018 для учнів, які навчаються за програмами дванадцятирічної повної загальної середньої освіти
Державний стандарт початкової загальної освіти	Постанова КМУ № 462 від 20.04.2011	Застосовують із 01.09.2012; із 01.09.2020 чинний лише для учнів четвертих класів

6.6.1. Базовий навчальний план

Частиною кожного Державного стандарту є Базовий навчальний план. Він дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти певного рівня повної загальної середньої освіти. У базових навчальних планах визначені:

- загальний обсяг навчального навантаження здобувачів освіти;
- погодинне співвідношення між освітніми галузями за роками навчання;
- гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти;
- загальна щорічна кількість годин за освітніми галузями.

Базовий навчальний план має інваріантний і варіативний складники. Інваріантний складник – обов'язковий для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від їхнього підпорядкування і форми власності. *Варіативний складник базового навчального плану розподіляє заклад загальної середньої освіти самостійно,*

ураховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби здобувачів освіти. Його відображають в освітній програмі закладу.

ЗАТВЕРДЖЕНО
 постановою Кабінету Міністрів України
 21 лютого 2018 р. № 87
 (у редакції постанови
 Кабінету Міністрів України
 від 24 липня 2019 р. №**688**)

БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ
Базовий навчальний план початкової освіти для класів (груп)
з українською мовою навчання

Назва освітньої галузі	Кількість годин на рік				
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас	разом
Інваріантний складник					
Мовно-літературна, у тому числі:	315	350	350	350	1365
українська мова і література	245	245	245	245	
іншомовна освіта	70	105	105	105	
Математична	140	140	175	175	630
Природнича	140/4	175/5	140/4	140/4	595
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна					
Інформатична			35	35	70
Мистецька	70	70	70	70	280
Фізкультурна*	105	105	105	105	420
Варіативний складник					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	35	35	35	35	140

Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	805	875	910	910	3500
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти	20/700	22/770	23/805	23/805	88/3080

* Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого тижневого/річного навчального навантаження здобувача освіти.

** Освітні програми класів (груп) з навчанням мовою відповідного корінного народу або національної меншини в очікуваних результатах вивчення української мови враховують мовну підготовку здобувачів освіти та спорідненість їх рідної і державної мов.

*** Іншомовна освіта для дітей з інтелектуальними порушеннями не передбачена. Години розподіляються між іншими галузями на вибір педагогічного працівника.

Відповідно до вимог Державного стандарту початкової освіти в навчальних програмах з усіх предметів і курсів передбачено 20% резервного часу. При складанні календарно-тематичного планування учитель може використовувати його на свій розсуд, наприклад, для вдосконалення вмінь, дослідження місцевого середовища (довкілля), у якому мешкають діти, краєзнавчих розвідок, дослідницько-пізнавальних проектів та екскурсій, зокрема з ініціативи дітей. Крім того, пропонується наприкінці кожної чверті планувати корекційно-рефлексійний тиждень для подолання розбіжностей у навчальних досягненнях учнів. З метою створення умов для проектної діяльності учнів, здійснення спостережень, досліджень, виконання практико орієнтованих завдань протягом навчального року *пропонується виділити час на проведення навчально-пізнавальної практики, екскурсій. Вибір змісту і форм організації такої навчально-пізнавальної практики навчальний заклад визначає самостійно.*

6.6.2. Перелік Типових навчальних програм для початкової школи Красноставської гімназії на 2020/2021 н. р.

Перелік типових навчальних програм подано відповідно до Листа МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 “Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році”. В даному листі подано перелік навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання у початкових класах ЗЗСО в 2020-2021 н.р.

Логічна послідовність вивчення предметів в початковій школі розкривається у відповідних навчальних програмах:

- для 1-2-х класів – Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна, затверджена наказом МОН України № 1272 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти» (Додаток 2);

- для 3-го класу – Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна, затверджена наказом МОН України №1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти»

(Додаток 2);

- для 4-го класу – Типова освітня програма для ЗЗСО I ступеня, затверджена наказом МОН України від 20.04.2018 № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня» (Додаток 3). **5.6.3. Особливості реалізації окремих освітніх галузей в навчальних предметах**

Освітня галузь «Мовно-літературна» в 1-3-х класах реалізується у навчальних предметах «Українська мова», «Іноземна мова», «Українська мова інтегрованому курсі «Я досліджую світ» та «Українська мова інтегрованому курсі «Я пізнаю світ». Вивчення української мови у 1-3-х класах передбачає часовий розподіл програмового матеріалу між предметом «Українська мова» та інтегрованими курсами «Я досліджую світ» і «Я пізнаю світ» (мовно-літературна галузь), відповідно до якого 5 годин на тиждень використовується на вивчення української мови як окремого предмета, 2 години української мови на тиждень включені до інтегрованого курсу «Я досліджую світ» та 1 год включена до інтегрованого курсу «Я пізнаю світ», (мовно-літературна галузь). Українська мова як окремий предмет вивчається у 1-3-х класах 5 годин на тиждень та інтегрує в собі українську мову та літературне читання.

Інформатична освітня галузь в 2-му класі:

Відповідно до Листа МОН від 01.07.2019 р. № 1/11-5966 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у ЗЗСО в 2019-2020 н.р.» заняття з інформатики може проводити як учитель початкових класів (класовод), так і (за письмовою згодою вчителя початкових класів) учитель інформатики. В 2 класі інформатична освітня галузь реалізується у процесі вивчення навчального предмета «Я пізнаю світ» вчителем початкових класів.

6.6.4. Викладання години варіативної складової навчального плану початкової школи в 2020/2021 навчальному році.

Всього для варіативної частини типовими навчальними планами виділено **4 години**. Для розвитку творчих здібностей здобувачів освіти, духовного виховання навчальним планом початкової школи Красноставської гімназії на 2020/2021 н. р. години варіативної частини розподілено *на вивчення предмету «Основи християнської етики»*.

6.7. Перелік, зміст, і взаємозв'язок освітніх галузей, логічна послідовність їх вивчення для учнів 1-3 класів НУШ

Освітню програму початкової школи гімназії для 1-3 класів НУШ укладено за такими освітніми галузями:

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мовно-літературна (МОВ)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)
Природнича (ПРО)
Технологічна (ТЕО)
Інформатична (ІФО)
Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)
Громадянська та історична (ГІО)
Мистецька (МІО)
Фізкультурна (ФІО)

Мовно-літературна галузь(МОВ) *Метою* рідномовної освіти для загальної середньої освіти є розвиток здатності спілкуватися українською мовою для духовного, культурного й національного самовияву послуговуватися нею в особистому і суспільному житті, у міжкультурному діалозі, бачити її передумовою життєвого успіху; плекання здатності спілкуватися рідною мовою (якщо вона не українська); формування шанобливого ставлення до культурної спадщини; збагачення емоційно-чуттєвого досвіду

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** рідномовної освіти у початковій школі є:

- виховання стійкої мотивації до читання та прагнення вдосконалювати своє мовлення;
- сприяння індивідуальному самовияву учнів та взаємодії між ними через розвиток комунікативних умінь, зокрема діалогічного мовлення, театралізацію;
- розвиток уміння вдумливого читання і базових правописних умінь;
- збагачення духовного світу учнів через естетичне сприймання творів художньої літератури та медіапродуктів;
- розвиток уяви та творчого мислення учнів за допомогою творів літератури та мистецтва, медіатекстів, театралізації, гри;
- формування умінь опрацьовувати тексти різних видів (художні, науково-популярні, навчальні, медіатексти);
- розвиток здатності спостерігати за мовними явищами, експериментувати зі звуками, словами, фразами, зокрема і в мовних іграх, для опанування початкових лінгвістичних знань і норм української мови;
- створення сприятливого мовного середовища у школі, зокрема й через пізнання сучасної дитячої літератури різної тематики та жанрів.

Відповідно до окреслених завдань, у початковому курсі рідномовної освіти виокремлено такі **змістові лінії**: «Взаємодіємо усно», «Читаємо», «Взаємодіємо письмово», «Досліджуємо медіа», «Досліджуємо мовлення», «Театралізуємо».

Комунікативна компетентність, зокрема вільне володіння українською мовою та спілкування рідною мовою (якщо вона не українська), виявляється в безпосередньому та опосередкованому спілкуванні.

Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістової лінії **«Взаємодіємо усно»** (мовець / слухач - слухач / мовець). Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до дій зі сприймання, перетворення, виокремлення, аналізу й інтерпретації, оцінювання та використання усної інформації в реальній мовленнєвій практиці (бесіда, дискусія у класі, мікродискусія в групі, обговорення в парі тощо).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані у просторі та часі) запропоновано змістові лінії **«Читаємо»** (читач - автор), **«Взаємодіємо письмово»** (автор - читач), **«Досліджуємо медіа»** (читач / глядач / слухач - автор). Ці змістові лінії забезпечують здобуття досвіду опосередкованого спілкування, опанування кола знань (понять, уявлень) та вмінь, що дають змогу учням удосконалювати комунікативну компетентність.

Змістова лінія **«Читаємо»** спрямована на розвиток мотивації дітей до читання, залучення їх до читацької діяльності, яка ґрунтується на учнівській ініціативності та самостійності у доборі текстів для читання та інтерпретації прочитаного. Під час читання учні розвивають уміння сприймати та аналізувати текст, оцінювати прочитане та перетворювати інформацію, уявляти, мислити творчо.

Змістова лінія **«Взаємодіємо письмово»** передбачає залучення учнів до реальної писемної практики, зокрема за допомогою цифрових пристроїв та в режимі онлайн. Результатом такої роботи є базові вміння створювати писемні висловлювання у реальному та віртуальному просторі та редагувати їх.

Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** передбачає ознайомлення школярів з основами медіаграмотності. Діти формують уявлення про межу між реальним світом і світом мас-медіа. Вони вчаться інтерпретувати, аналізувати, оцінювати медіатексти (фільм, мультфільм, реклама, фотографія тощо) та створювати прості медіапродукти. Змістова лінія **«Досліджуємо медіа»** пропонує інструмент для активного критичного освоєння комунікативного медіасередовища.

Змістова лінія **«Досліджуємо мовлення»** забезпечує дослідження мовних закономірностей і формування на цій основі свідомих мовленнєвих умінь (орфоепічних, лексичних, граматичних, правописних, стилістичних, словотвірних). Також у межах цієї змістової лінії учні опановують виражальні засоби художніх текстів, що в цілому сприяє творенню індивідуального стилю мовлення.

Змістова лінія **«Театралізуємо»** слугує розвитку комунікативних умінь учнів, зокрема вміння моделювати різні ситуації спілкування, обирати відповідні комунікативні стратегії, досліджувати несловесні засоби спілкування. Увага до несловесних засобів приділятиметься і в змістових лініях **«Взаємодіємо усно»** та **«Досліджуємо медіа»**, а сам прийом театралізації може використовуватися й у змістовій лінії **«Читаємо»**.

Специфіка змістової лінії **«Театралізуємо»** пов'язана з формуванням уявлення про театр як місце, де учні здобувають досвід співчуття та співпереживання. Тому в межах змістової лінії **«Театралізуємо»** учні досліджують чужу (глядач) та власну (актор) експресію. Ця змістова лінія передбачає залучення учнів до сценічної творчості, в умовах якої школярі набувають акторського досвіду, зокрема імпровізації, що забезпечує розвиток у дитини емоційного інтелекту, творчого мислення, самосвідомості й самоєфективності, уміння мобілізувати інших, ініціативності, уміння долати бар'єри, пов'язані з неоднозначністю, невизначеністю та ризиками, співпрацювати з іншими особами.

Іншомовна освіта(ІНО) .

Метою іншомовної освіти для загальної середньої освіти є формування іншомовної комунікативної компетентності для безпосереднього та опосередкованого

міжкультурного спілкування, що забезпечує розвиток інших ключових компетентностей і задоволення різних життєвих потреб дитини.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями іншомовної освіти у початковій школі є:

- здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених цією програмою;
- розуміти на слух зміст автентичних текстів;
- читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту;
- здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань;
- адекватно використовувати досвід, набутий під час вивчення рідної мови та інших навчальних предметів;
- використовувати в разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів;
- критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб;
- висловлювати свої думки, почуття та ставлення;
- ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування;
- обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб;
- ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.

Зміст навчання забезпечується єдністю предметного, процесуального та емоційно-ціннісного компонентів і створюється на засадах опанування іноземної мови в контексті міжкультурної парадигми, що передбачає ознайомлення з культурою народу, чію мову вивчають учні. Такий підхід зумовлює формування готовності до міжкультурної комунікації в межах типових сфер, тем і ситуацій спілкування, визначених навчальною програмою.

На кінець 2-го класу учні загальноосвітніх навчальних закладів досягають рівня **Pre-A1.** Ці рівні характеризують результати навчальних досягнень в кожному виді мовленнєвої діяльності та узгоджуються

із «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти».

Відповідно до мети іншомовної освіти та завдань у початковій школі, виокремлено такі змістові лінії: «Сприймання на слух», «Зорове сприймання», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання», «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія».

Іншомовна комунікативна компетентність виявляється в безпосередньому та опосередкованому міжкультурному спілкуванні. Для формування комунікативної компетентності в умовах безпосереднього спілкування програма пропонує розгортати навчальну діяльність у межах змістових ліній «Сприймання на слух», «Усна взаємодія», «Усне висловлювання». Змістова лінія «Сприймання на слух» передбачає залучення учнів до дій зі сприймання коротких простих запитань, тверджень, вказівок, інструкцій та реагування на них вербально і/ або невербально. Змістова лінія «Усна взаємодія» спрямована на розвиток умінь розпізнавати знайомі слова повсякденного вжитку у знайомому контексті; ставити запитання та давати відповіді про себе та щоденні справи. Змістова лінія «Усне висловлювання» передбачає

творення коротких фраз про себе, надавання базової персональної інформації (наприклад, ім'я, адреса, родина, національність).

Для становлення комунікативної компетентності в умовах опосередкованого спілкування (на відстані в просторі та часі) запропоновано змістові лінії «Зорове сприймання» (читач - автор), «Писемна взаємодія», «Писемне висловлювання», «Онлайн взаємодія». Усі перелічені змістові лінії забезпечують для учня здобуття досвіду опосередкованого спілкування та опанування низки комунікативних умінь, що дасть змогу учням розвивати комунікативну компетентність. Змістова лінія «Зорове сприймання» передбачає сприймання та розпізнавання знайомих слів у супроводі малюнків. У рамках змістової лінії «Писемне висловлювання» учні навчаються писати короткі фрази для надання базової інформації. Результатом опрацювання змістової лінії «Онлайн взаємодія» є оволодіння вміннями встановлювати базовий соціальний контакт онлайн, вживаючи найпростіші ввічливі форми вітання та прощання, та розміщувати прості твердження про себе у форматі онлайн.

Математична галузь (МАО)

Під час конструювання програми з вивчення математичної освітньої галузі головний акцент зроблено на реалізацію компетентнісного підходу у викладанні математики.

Визначальними у структурі програми є обов'язкові та очікувані результати навчання на кінець другого та четвертого класів.

Такий підхід дає можливість чітко бачити, якими компетентностями мають оволодіти молодші школярі на першому та другому циклах початкової освіти, а вчитель не мусить концентрувати свою увагу на вивченні однакового для всіх обсягу і змісту матеріалу, залишаючи за собою право його вибору з урахуванням вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб учнів шляхом розроблення власної освітньої програми.

Метою математичної освітньої галузі Стандарт визначає «розвиток математичного мислення дитини, здатностей розуміти й оцінювати математичні факти й закономірності, робити усвідомлений вибір, розпізнавати в повсякденному житті проблеми, які можна розв'язувати із застосуванням математичних методів, моделювати процеси та ситуації для вирішення проблем».

У відповідності із загальними цілями найважливішими **завданнями** навчання математики можуть бути:

- формування здатності розпізнавати серед повсякденних проблем ті, які можна розв'язати із застосуванням математичних методів та способів;
- розвиток уміння здійснювати дослідження, аналіз, планування послідовності дій для розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач;
- формування та розвиток усвідомлених і міцних обчислювальних навичок;
- вироблення вміння описувати побачене, почуте, прочитане за допомогою простих математичних моделей;
- формування відповідального ставлення щодо висування гіпотез, їх оцінки, доведення або спростування, обґрунтування свого вибору;
- вироблення досвіду дослідження просторових відношень, форм об'єктів навколишнього світу, конструювання площинних та об'ємних геометричних фігур;

- вироблення вміння сприймати, перетворювати та оцінювати отриману інформацію, використовуючи різні джерела, у тому числі й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

У початковому курсі математичної освіти відповідно до зазначеної мети і сформульованих завдань виділено такі змістові лінії: **«Лічба»**, **«Числа. Дії з числами»**, **«Вимірювання величин»**, **«Просторові відношення. Геометричні фігури»**, **«Робота з даними»**.

У межах змістових ліній **«Лічба»**, **«Числа. Дії з числами»** здійснюється формування поняття числа, насамперед, розуміння учнями принципу утворення різних видів чисел (натуральних одноцифрових, натуральних багатоцифрових, дробових тощо) та способів виконання дій з цими числами - порівняння, додавання, віднімання, множення та ділення. Крім того, розгортається робота з дослідження законів і властивостей, способів виконання арифметичних дій під час розв'язання повсякденних проблем математичного змісту, зокрема й сюжетних задач.

У рамках змістової лінії **«Вимірювання величин»**, опираючись на суб'єктний досвід та навички дослідницької роботи, молодші школярі вчатьс *вимірювати величини* довжини, маси, температури, часу, місткості (об'єму) за допомогою підручних засобів і вимірювальних приладів, оперувати грошима.

Разом з тим, учні виконують перетворення, порівняння, додавання і віднімання іменованих чисел, розв'язують повсякденні проблеми математичного змісту, в тому числі й сюжетні задачі, використовуючи різні одиниці вимірювання величин.

У процесі навчальної роботи з різного роду величинами виокремлюється також і *робота з геометричним матеріалом*, дослідження просторових відношень та геометричних фігур різних форм, конструювання площинних та об'ємних фігур з підручного матеріалу, створення макетів реальних та уявних об'єктів різних конструкцій, виконання простих завдань, описаних у математичних текстах, в т.ч. й сюжетних задачах геометричного змісту (змістова лінія **«Просторові відношення. Геометричні фігури»**).

Формування в учнів уміння аналізувати повсякденні проблеми математичного змісту потребує оволодіння ними *математичним моделюванням* як прийомом *діяльності* при дослідженні реальних об'єктів і процесів та при розв'язуванні навчально-пізнавальних і практико зорієнтованих задач, використовуючи різні джерела інформації, в тому числі й засоби інформаційно-комунікаційних технологій.

З прикладами так званих «фізичних» моделей школярі зустрічаються ще в дошкіллі: іграшки, що оточують дитину, фотографія людини, глобус та ін., а математичне моделювання - це створення моделей та їх дослідження засобами математики.

З 1-го класу учнів варто привчати до роботи з різного виду *простими математичними моделями*, оскільки вони так чи інакше допомагають виділити, впорядкувати, проаналізувати та зафіксувати дані (подані в умові задачі, зібрані за допомогою опитувальника тощо). Ця робота розгортається у межах змістової лінії **«Робота з даними»**.

Таким чином, упродовж двох циклів навчання математики у поєднанні з іншими освітніми галузями у здобувачів початкової освіти здійснюватиметься формування знань, умінь, ставлень, що є сутністю компетентнісного підходу, для забезпечення подальшої здатності успішно навчатися, усвідомлюючи роль математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.

Природнича освітня галузь (ПРО)

Метою природничої освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування наукового мислення та культури дослідження; розвиток системних уявлень про цілісність та розмаїття природи, утвердження принципів сталого розвитку, ефективної, безпечної і природоохоронної поведінки в довкіллі.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями** природничої освітньої галузі у початковій школі є:

- виховання любові та шанобливого ставлення до природи рідного краю, України, планети Земля;
- формування екологічно й етично обґрунтованої поведінки у природі, залучення до участі у природоохоронних акціях;
- розвиток зацікавлення до пізнання природи, оволодіння способами навчально-пізнавальної діяльності, елементарними дослідницькими вміннями (через експерименти, спостереження);
- поступове формування уявлень про природничо-наукову картину світу через поглиблення початкових знань про природні об'єкти і явища, взаємозв'язки в системі «нежива природа - жива

природа», про залежність людини від стану навколишнього середовища та її вплив на нього. Відповідно до зазначених мети і завдань, виокремлено такі **змістові лінії**: «Я пізнаю природу», «Я у природі», «Я у рукотворному світі».

Змістова лінія «*Я пізнаю природу*» спрямована на формування дослідницьких умінь школярів через підтримку допитливості та інтересу до спостережень, експериментів та моделювання для пошуку відповідей на запитання про навколишній світ.

Змістова лінія «*Я у природі*» передбачає розвиток уявлень молодших школярів про об'єкти та явища природи, встановлення зв'язків між неживою і живою природою, формування бережливого ставлення до природи; вироблення навичок екологічно доцільної поведінки в довкіллі.

Змістова лінія «*Я в рукотворному світі*» спрямована на формування загальних уявлень про світ, створений людиною, понять про взаємозв'язки людини і природи, слугує джерелом натхнення для пошуку та втілення дитячих винахідницьких ідей та проектів.

Провідна роль у вивченні природничої освітньої галузі належить дослідженням (спостереженням, експериментам), екскурсіям, природоохоронній та проектній діяльності школярів.

Технологічна освітня галузь (ТЕО)

Метою технологічної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в учня/ учениці здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій без шкоди для середовища, до використання технологій для власної самореалізації, культурного й національного самовияву.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями технологічної освітньої галузі у початковій школі є:

- залучення учнів до різних видів діяльності, формування вмінь для створення виробу від творчого задуму до його втілення в готовий результат;
- формування в учнів культури праці та побуту, навичок раціонального ведення домашнього господарства, задоволення власних потреб та потреб інших, відповідальності за результати власної діяльності;
- формування вміння ефективно використовувати природні матеріали з турботою про навколишнє середовище;
- створення умов для практичного і творчого застосування традицій і сучасних ремесел.

Зміст технологічної освітньої галузі в початкових класах структурується за такими змістовими лініями: «Технічна творчість і техніка», «Світ технологій», «Світ ремесел», «Побут».

Змістові лінії, які систематизують очікувані результати навчання, спрямовані на формування ключових компетентностей учнів.

Змістова лінія «Технічна творчість і техніка» спрямована на залучення учнів до творчої діяльності у процесі конструювання та моделювання під час самостійної або колективної роботи з конструктором. Процес конструювання з готових деталей (моделей) конструктора має на меті сприяти розвитку просторової уяви й елементів творчого та технічного мислення учнів, через читання і зіставлення малюнків, графічних зображень, за якими учні складатимуть конструкції. Учні виконуватимуть макетування об'ємних моделей транспортних засобів, будинків, веж, роботів тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до деталей конструкторів, відповідних графічних зображень схем для конструювання простих моделей; матеріалів для виготовлення та оздоблення виробу

Змістова лінія «Світ технологій» має на меті формувати в учнів здатність планувати власну діяльність у процесі вивчення конструкційних матеріалів - від розпізнавання їх на дотик до аргументованого добору для створення виробу, виконувати найпростіші способи їх обробки. Важливою умовою засвоєння цієї лінії є формування в учнів здатності розуміти і дотримуватися послідовності у виготовленні виробів, аргументувати обрану послідовність у роботі. У процесі роботи з матеріалами провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування стрічок тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, технологічних карток (схем), необхідних для виготовлення виробу, інструментів та пристосувань, довідникових посібників (книжки з ілюстраціями до творів, набори малюнків до мультфільмів тощо). Організація екскурсій на виробничі об'єднання, перегляд та обговорення відеофільмів про виробництво. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюється повторне та економне використання матеріалів.

Змістова лінія «Світ ремесел» має на меті формувати в учнів ставлення до творів декоративно-ужиткового мистецтва та ремесел як культурної спадщини українського народу, а також вміння створювати та оздоблювати прості вироби за зразком чи власним задумом, із застосуванням традиційних ремесел або технік декоративно-ужиткового мистецтва. У процесі роботи провідними операціями будуть: різання ножицями, склеювання, зв'язування, різьблення, ліплення тощо.

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до виробів, виготовлених традиційними та сучасними ремеслами; матеріалів, інструментів та пристосувань, каталогів, фотографій тощо. Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються технології традиційних та сучасних ремесел. Відвідування (реально чи віртуально) майстерень народних умільців, музеїв декоративно-ужиткового мистецтва.

Змістова лінія «Побут» має на меті формувати практичні навички організації власної життєдіяльності, розв'язувати практичні завдання у власному побуті, планувати та реалізовувати найпростіші трудові дії (ремонт іграшок, книжок, догляд за рослинами, домашніми тваринами; приготування страв за рецептами; догляд за одягом та взуттям).

Пропоновані умови: персональний доступ учня / учениці до матеріалів, інструментів та пристосувань; об'єктів (іграшок, книжок тощо). Перегляд та обговорення фільмів (мультфільмів), у яких висвітлюються найпростіші дії щодо самостійності в побуті.

Технологічна освітня галузь базується на практичній діяльності учнів. На кожному занятті передбачено виконання практичної роботи. Об'єкти праці для виготовлення учитель/ учителька добирає, спираючись на побажання учнів.

Інформатична освітня галузь (ІФО)

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти. **Метою** інформатичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є формування в

учня/ учениці здатності до вирішення проблем із використанням цифрових пристроїв, інформаційно-комунікаційних технологій та критичного мислення для розвитку, творчого самовираження, власного та суспільного добробуту; безпечна та відповідальна діяльність в інформаційному суспільстві.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями інформатичної освітньої галузі у початковій школі є:

- формування відповідальної позиції цифрового громадянина, навичок безпечного й етичного користування цифровими пристроями та мережами;
- формування початкових умінь розрізняти інформацію різних видів та працювати з нею за допомогою цифрових пристроїв чи без них;
- формування початкових умінь визначати, знаходити та зберігати інформацію, необхідну для розв'язання життєвих проблем (навчання, гри тощо), за допомогою цифрових пристроїв, мереж та без них, самостійно та під час групової взаємодії; розрізняти правдиву і неправдиву інформацію різних видів;
- налагодження комунікації за допомогою цифрових пристроїв та мереж для спільної творчості, співпраці, навчання, гри;
- формування початкових умінь створювати електронні тексти (зображення, відео, звуки, програми тощо) за допомогою цифрових пристроїв;
- формування вмінь презентувати себе, власну творчість, ідеї, створені продукти та інші результати індивідуальної та групової діяльності за допомогою цифрових пристроїв.

Реалізація поставленої мети та завдань у початковій школі відбувається за **змістовими лініями** —Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)», —Моя цифрова творчість», —Комунікація та співпраця», —Я і цифрові пристрої», —Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві».

У рамках змістової лінії **“Я у світі інформації (Дані. Інформація. Моделі)”** формуються початкові вміння розпізнавати, знаходити, свідомо відбирати, зберігати та опрацьовувати просту інформацію за допомогою цифрових пристроїв та без них. Розпізнавання правдивої і неправдивої інформації в усіх її виявах (текст, зображення, звук тощо) необхідне для формування критичного мислення, що сприяє безпеці в інформаційному просторі дитини. Початкові уявлення про моделі реалізуються через визначення істотних і неістотних властивостей об’єктів та створення на основі цього простих моделей об’єктів.

Змістова лінія **“Моя цифрова творчість ”** розкривається через практичну діяльність (індивідуальну і групову) зі створення простих інформаційних продуктів (програм, текстів, зображень, відео, звуків, тощо) за допомогою цифрових пристроїв та програм для творчого

В основі змістової лінії **“Комунікація та співпраця”** - ознайомлення із доступними для дитини засобами цифрової та безпосередньої комунікації для гри, спілкування, навчання, отримання нової інформації; використання безпечного онлайнового чи офлайнового середовища для цього. В умовах роботи у групі учні мають навчитися окреслювати цілі індивідуальної та групової діяльності, розподіляти ролі в межах групи, оцінювати здобутий результат, аналізувати помилки та усувати їх, доброзичливо взаємодіяти безпосередньо та в мережах.

Змістова лінія **“Я і цифрові пристрої”** реалізується через усвідомлення і розпізнавання тих завдань, які можна розв’язати за допомогою цифрових пристроїв, виходячи з їхніх функціональних можливостей (фотографувати, записувати, слухати, відображати, опрацьовувати інформацію тощо). До основних умінь, які формуються через цю змістову лінію, належать розпізнавання простих програмних і технічних несправностей та вміння усувати їх самостійно чи з допомогою дорослих, розуміти обмеження та переваги пристроїв стосовно виконуваних завдань, усвідомлювати, що машини можуть імітувати інтелектуальну діяльність. Ця змістова лінія охоплює вміння організовувати власний робочий простір на фізичному та простому програмному рівні для збереження здоров’я, доброго самопочуття та ефективної діяльності учня/ учениці.

Змістову лінію **“Відповідальність та безпека в інформаційному суспільстві”** спрямовано на створення безпечних умов для учня / учениці під час роботи з цифровими пристроями і в мережах, що передбачає захист особистої інформації, формування принципів етичного, доброзичливого та відповідального спілкування через мережі, навички і можливості захисту власного інформаційного простору, фізичного та психологічного здоров’я. У рамках цієї змістової лінії в учнів формується відповідальне та шанобливе ставлення до власної та чужої інформаційної діяльності, яке на рівні початкової школи виявляється, зокрема, і через зазначення власного авторства, посилання на авторство інших, а також через усвідомлення шкоди від списування.

Вказані змістові лінії передбачають можливу інтеграцію інформатичної освітньої галузі з іншими освітніми галузями через розв’язування дослідницьких завдань, формування наскрізних умінь учнів, інформатичної грамотності та культури.

Соціальна та здоров’язбережувальна освітня галузь (СЗО)

Освітню програму цієї галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти. **Метою** соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для загальної середньої

освіти є становлення самостійності учня / учениці, його / її соціальної залученості та активності через формування здорового способу життя, розвиток підприємливості, здатності до співпраці в різних середовищах, впевненості в собі та доброчесності для безпеки, добробуту та сталого розвитку.

Відповідно до окресленої мети, **головними завданнями соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі у початковій школі є:**

- формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих, хто його / її оточує;
- виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки;
- розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення;
- формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя;
- формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту;
- розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я;
- сприяння індивідуальному розвитку самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача;
- формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я;
- створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

Зміст соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі структуровано за трьома **змістовими лініями**. «Безпека», «Здоров'я», «Добробут».

Змістова лінія **«Безпека»** передбачає розвиток умінь безпечної поведінки вдома, школі та у природному й техногенному середовищі, прогнозування наслідків небезпечних дій, визначення впливів на вибір безпечної поведінки, дотримання правил (дорожнього руху, використання побутової техніки і побутової хімії тощо) та відповідального ставлення до особистої безпеки й безпеки інших.

Змістова лінія **«Здоров'я»** спрямована на формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності і поведінки через набуття навичок здорового способу життя, розвиток позитивної самооцінки, критичного мислення, умінь ухвалювати зважені рішення, відповідально ставитися до власного здоров'я та здоров'я тих, хто поряд, і протидіяти негативним соціальним чинникам.

Змістова лінія **«Добробут»** забезпечує розвиток етичної поведінки в соціумі, вміння вчитися і формування позитивного ставлення до навчання, усвідомлення важливості здорового способу життя для добробуту, розвиток підприємливості і споживчої культури для оптимального використання ресурсів та забезпечення добробуту, орієнтацію учнів на відповідальне ставлення до безпеки та здоров'я як до найважливіших життєвих цінностей.

Навчальний матеріал змістових ліній реалізується наскрізно в кожній темі через взаємоінтеграцію і взаємодоповнення.

Громадянська та історична освітня галузь (ГІО)

Освітню програму громадянської та історичної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою громадянської та історичної освітньої галузі для загальної середньої освіти є створення умов для формування в учня / учениці початкової школи власної ідентичності та готовності до змін через усвідомлення своїх прав і свобод, осмислення зв'язків між історією і теперішнім життям; плекання активної громадянської позиції на засадах демократії та поваги до прав людини, набуття досвіду співжиття за демократичними процедурами.

Відповідно до окресленої мети, головними завданнями громадянської та історичної освіти у початковій школі є:

- здобуття знань про сучасність і минуле своєї родини, місцевої громади, Батьківщини, людства, формування відповідного віковим можливостям розуміння змісту пам'ятних для себе та для громадян України подій;
- сприяння початковому усвідомленню власної гідності, цінності свободи і прав людини, своєї належності до родини, місцевої та шкільної громад, українського народу, вироблення відповідального ставлення до власної діяльності та діяльності інших;
- формування умінь орієнтуватися в історичному часі та соціальному просторі, знаходити та опрацьовувати доступну для себе суспільну інформацію, пояснювати її зміст та передавати породжені нею враження і думки;
- удосконалення набутих дітьми в дошкільному віці позитивних моделей поведінки у громадських місцях та опанування нових, пов'язаних із діяльністю школяра / школярки;
- розвиток здатності обстоювати власну думку та приймати інших, вирізняти вияви нерівності, несправедливості та дискримінації;
- створення умов для набуття успішного досвіду конструктивної взаємодії та громадянської поведінки, формування емоційно-ціннісного компоненту громадянської культури особистості.

Для формування ідентичності та громадянської компетентності учнів програма пропонує опанувати потрібні для цього знання і вміння, виробляти навички громадянської поведінки та виховувати громадянські чесноти в межах таких **змістових ліній**. «Я - Людина», «Я серед людей», «Моя культурна спадщина», «Моя шкільна і місцева громади», «Ми - громадяни України. Ми - європейці».

Змістова лінія **«Я – Людина»** передбачає залучення учня / учениці до опрацювання та використання для самоідентифікації елементарної інформації про людину як унікальну у Всесвіті істоту, яка творить себе як особистість, формує свій характер і розвиває цінні якості у процесі пізнавальної і трудової діяльності. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє самопізнанню учнів, усвідомленню власних потреб, уподобань, здібностей та інтересів, заохочує обирати цілі особистісного зростання (бути відповідальним, чесним тощо), допомагає початковому усвідомленню гідності та неповторності будь-якої людини.

Змістова лінія *«Я серед людей»* забезпечує усвідомлення ролі зв'язків, які існують між людьми, значення рідні, друзів, приятелів, спільнот, з якими дитина себе ідентифікує. Навчання

в межах цієї змістової лінії сприяє набуттю досвіду громадянської поведінки та свідомому виборі норм і моделей поведінки, часто за певними взірцями.

Змістова лінія *«Моя культурна спадщина»* дає змогу учнівству усвідомити свою вкоріненість у національну, а також рідну за етнічним походженням культуру, в європейську цивілізацію. Учні/ учениці отримують можливість дослідити місцеві пам'ятки, пізнати традиції та минуле своєї родини, рідної етнічної групи, нації. Навчання в межах цієї змістової лінії сприяє розумінню значущості та різноманітності культурних надбань людства, формуванню умінь пізнавати минуле.

Змістова лінія *«Моя шкільна і місцева громади»* забезпечує розуміння учнем/ ученицею базових норм шкільного та місцевого громадського життя, дає йому/ їй змогу посильно долучатися до їх відтворення та модернізації. Пізнання шкільних і місцевих традицій, ознайомлення з громадянськими вчинками земляків, діяльністю шкільної адміністрації, місцевих органів влади та добровільних асоціацій, зорієнтованих на громадські справи, сприяє набуттю учнями первинного досвіду громадянської дії, демократичної поведінки та конструктивної взаємодії, впливає на формування емоційно-ціннісного компонента громадянської культури дитини. Навчання в межах цієї змістової лінії забезпечує вироблення вмінь висловлювати та обстоювати свою думку та приймати інших, висувати власні ініціативи, планувати й організовувати посильні для дітей молодшого шкільного віку громадські справи.

Змістова лінія *«Ми – громадяни України. Ми – європейці»* дає учневі / учениці елементарні уявлення про національну символіку та державні атрибути України, націю (народ), державу, політику, владу, ключові події в історії України, підводить до прийняття демократичних цінностей та ідей євроатлантичної інтеграції Батьківщини. У межах цієї змістової лінії на прикладі відомих історичних постатей та національних героїв школярі усвідомлюють цінності патріотизму, активної громадянської позиції, самоповаги та ін.

Змістові лінії громадянської та історичної освітньої галузі у початковій школі мають бути реалізовані оптимальними для кожного елементу змісту та навчальної цілі інтерактивними методами, із використанням інформаційних технологій.

Мистецька освітня галузь (МІО)

Метою навчання мистецтва для загальної середньої освіти є формування культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження в особистому та суспільному житті; плекання пошани до національної і світової мистецької спадщини.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями навчання мистецтва у початковій школі є:**

- збагачення духовного світу учня / учениці під час сприймання мистецтва та художньої творчості; виховання шани до національної і світової культурної спадщини;
- набуття досвіду творення художніх образів через опанування елементарним мистецькими вміннями; розвиток загальних і спеціальних мистецьких здібностей;
- розкриття творчого потенціалу особистості; стимулювання художньо-образного мислення, художніх інтересів; виховання естетичного смаку; сприяння творчому самовияву та розвитку індивідуального стилю учня / учениці через мистецтво;
- розвиток уміння інтерпретувати твори мистецтва, висловлювати враження та особистісне ставлення до них; засвоєння початкових знань про види мистецтва, особливості їхньої художньо-образної мови, зокрема у взаємозв'язках;
- формування вміння презентувати й оцінювати власну творчість, плекання потреби у самовдосконаленні;
- формування вміння взаємодіяти з іншими через мистецтво, виявляти зв'язки мистецтва з природним і соціокультурним середовищем;
- виховання здатності застосовувати мистецтво для отримання задоволення та емоційного самопізнання.

Реалізація поставленої мети та завдань здійснюється за **змістовими лініями**. «Художньо-практична діяльність», «Сприймання та інтерпретація мистецтва», «Комунікація через мистецтво», які окреслюють рамкову модель досягнення загальних цілей мистецької освітньої галузі.

Змістова лінія **«Художньо-практична діяльність»** націлює на розвиток креативності та мистецьких здібностей учнів через практичне засвоєння основ художньої мови різних видів мистецтва та способів художньо-творчого самовияву. Ця змістова лінія реалізується через формування в учнів умінь застосовувати різні виражальні засоби для творення художніх образів, імпровізування та естетичного перетворення довкілля, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на емоційний стан завдяки мистецькій діяльності.

Змістова лінія **«Сприймання та інтерпретація мистецтва»** спрямована на пізнання цінностей, що несуть твори мистецтва. Її реалізація передбачає розвиток емоційної сфери учнів, збагачення естетичного досвіду, формування в них умінь сприймати, аналізувати, інтерпретувати, оцінювати мистецтво, виявляючи до нього емоційно-ціннісне ставлення, а також формування уявлень про можливість і способи впливати на свій емоційний стан завдяки сприйманню творів мистецтва.

Реалізація змістової лінії **«Комунікація через мистецтво»** націлена на соціалізацію учнів через мистецтво, усвідомлення ними свого «Я» (своїх мистецьких можливостей). Змістова лінія передбачає формування в учнів умінь презентувати себе і свої досягнення, критично їх оцінювати, взаємодіяти з іншими через мистецтво у середовищі, зокрема в різних культурно-мистецьких заходах, обговореннях тощо.

Мистецька освітня галузь може реалізуватися через інтегровані предмети або предмети за окремими видами мистецтва: наприклад, музичне мистецтво,

образотворче мистецтво тощо за умови реалізації упродовж циклу навчання всіх очікуваних результатів галузі.

Фізкультурна освітня галузь (ФІО)

Освітню програму фізкультурної освітньої галузі створено на основі Державного стандарту початкової освіти.

Метою цієї галузі для загальної середньої освіти є формування в учня / учениці стійкої мотивації до занять фізичною культурою і спортом та життєво необхідних рухових умінь і навичок для збереження власного здоров'я, розширення функціональних можливостей організму.

Відповідно до окресленої мети, головними **завданнями фізкультурної освітньої галузі у початковій школі є:**

- розширення рухового досвіду, вдосконалення навичок життєво необхідних рухових умінь та навичок, використання їх у повсякденній та ігровій діяльності;
- розширення функціональних можливостей організму через цілеспрямований розвиток фізичних якостей і природних здібностей;
- збереження та зміцнення здоров'я школярів;
- формування загальних уявлень про фізичну культуру, її значення в житті людини, збереженні та зміцненні здоров'я;
- формування основ здорового способу життя і створення умов для покращення фізичного і психоемоційного стану;
- формування практичних навичок щодо самостійних занять фізичними вправами та проведення активного відпочинку;
- розвиток комунікативних умінь під час занять фізичною культурою;
- формування морально-вольових якостей та позитивного ставлення до занять фізичною культурою і спортом;
- усвідомлення ролі занять спортом і Олімпійського руху для формування самоповаги, впевненості в собі, прагнення досягати успіху, дотримуючись принципів чесної гри;
- збільшення обсягу рухової активності, яка приносить радість дитині;
- формування творчих здібностей засобами фізичної культури.

Освітня програма фізкультурної освітньої галузі для 1-4 класів охоплює такі **змістові лінії:** «Базова рухова активність», «Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)», «Турбота про стан здоров'я та безпеку».

Змістова лінія **«Базова рухова активність»** охоплює такі види діяльності, які спрямовані на формування життєво необхідних рухових умінь і навичок.

Змістова лінія **«Ігрова та змагальна діяльність учнів (рухливі ігри та естафети)»** пов'язана з опануванням рухливих ігор та естафет, що задовольняє потребу в руховій активності та сприяє формуванню комунікативних здібностей.

Змістова лінія **«Турбота про стан здоров'я та безпеку»** спрямована на формування свідомого ставлення до власного здоров'я та вмінь безпечної поведінки в процесі фізкультурної діяльності.

Предметом навчання у початковій школі в галузі фізичного виховання є *рухова активність із загальноосвітньою спрямованістю*.

Нові підходи до змісту занять фізичною культурою повинні орієнтувати вчителів не тільки на фізичну підготовленість, а й на розвиток особистості, на індивідуальне сприймання навчального матеріалу. Розв'язання цих завдань допускає відхід від жорсткої регламентації занять, підвищення їхньої емоційної насиченості, максимальної різноманітності форм, методів та засобів фізичного виховання, широкого використання інноваційних технологій фізичного виховання.

6.7.2. Перелік, зміст, і взаємозв'язок освітніх галузей, логічна послідовність їх вивчення для учнів 4-го класу

Освітню програму початкової школи гімназії для 4-го класу укладено за такими освітніми галузями:

- Мова і література
- Математика
- Природознавство
- Суспільствознавство
- Громадянська та історична
- Мистецтво
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь *«Мови і літератури»* з урахуванням вікових особливостей учнів у навчальних планах реалізується через окремі предмети «Українська мова», «Літературне читання», «Іноземна мова».

Освітні галузі *«Математика»*, *«Природознавство»* реалізуються через однойменні окремі предмети, відповідно, – «Математика», «Природознавство».

Освітня галузь *«Суспільствознавство»* реалізується предметом «Я у світі».

Освітня галузь *«Мистецтво»* реалізується окремими предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

Освітня галузь *«Технології»* реалізується через окремі предмети «Трудове навчання» та «Інформатика».

Освітня галузь *«Здоров'я і фізична культура»* реалізується окремими предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура».

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 року № 462 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» та відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Типової освітньої програми рекомендується використовувати внутрішньопредметні і міжпредметні зв'язки, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

6.8. Очікувані результати навчання здобувачів початкової освіти.

6.8.1. Очікувані результати навчання здобувачів освіти, визначених Державним стандартом загальної початкової освіти 2018 року (1-3-і класи).

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті початкової освіти 2018 року, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної галузі. Очікувані результати навчання здобувачів освіти подано за змістовими лініями і співвіднесено за допомогою індексів з обов'язковими результатами навчання першого циклу, визначеними Державним стандартом початкової освіти 2018 року. Наприклад, [4 МОВ 1-1.2-2].

Цифра на початку індексу вказує на порядковий номер року навчання (класу). У цьому разі - четвертий клас. Скорочений буквенний запис означає освітню галузь. Перша цифра після буквеного запису позначає номер змістової лінії в освітній програмі, цифри із крапкою (між дефісами) - порядковий номер обов'язкового результату навчання, окресленого у Стандарті. Остання цифра – порядковий номер очікуваного результату навчання.

Змістові лінії кожної освітньої галузі в межах I циклу реалізуються паралельно та розкриваються через «Пропонований зміст», який окреслює можливий навчальний матеріал, на підставі якого будуть формуватися очікувані результати навчання та відповідні обов'язкові результати навчання.

Оскільки Типова освітня програма ґрунтується на компетентнісному підході, теми/ тези рубрики «Пропонований зміст» не передбачають запам'ятовування учнями визначень термінів і понять, а активне конструювання знань та формування умінь, уявлень через досвід практичної діяльності.

Освітня програма для 1-3-х класів має потенціал для формування у здобувачів таких **ключових компетентностей**:

- 1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
- 2) здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
- 3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
- 4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на

основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети,

активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

А також **наскрізних умінь**: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

6.8.2. Очікувані результати навчання здобувачів освіти, визначених Державним стандартом загальної початкової освіти 2011 року (4-й клас).

Результати навчання для здобувачів освіти 4-го класу повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості перевіряти його на практиці й встановлювати причинно-наслідкові зв'язки. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Варіативність змісту початкової освіти реалізується також через запровадження в навчальних програмах резервного часу, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь тощо.

Збереження здоров'я дітей належить до головних завдань школи. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів.

6.9. Форми організації освітнього процесу

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання:

- дослідницькі,
- інформаційні,
- мистецькі проекти,
- сюжетно-рольові ігри,
- інсценізації,
- моделювання,
- ситуаційні вправи,

- екскурсії,

Основними формами організації освітнього процесу в 4х класах є:

- різні типи уроку,
- екскурсії,
- віртуальні подорожі,
- спектаклі.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

6.10. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти.

6.10.1. Освітня програма початкової освіти передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контроль-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів **формульованого характеру**.

Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

Упродовж навчання у початковій школі здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти відбувається шляхом:

- навчальні досягнення здобувачів освіти у 1-2-х класах підлягають вербальному, формульованому оцінюванню,
- навчальні досягнення здобувачів освіти у 3-4-х класах – формульованому та підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формульоване оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять **державну підсумкову атестацію**, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися **моніторингові дослідження** навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

6.10.2. Оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи здійснюється відповідно до:

- у 1-му класі – *Методичних рекомендацій щодо оцінювання учнів 1-х класів НУШ (Лист МОН № 924 від 20.08.2018 р.);*
- у 2-му класі - *Наказу МОН від 27 серпня 2019 р. №1154 «Методичні рекомендації щодо оцінювання учнів 2-го класу Нової української школи».*
- у 3-му класі - *Листа МОН від 14 серпня 2019 р. № 1/9-513 «Щодо методичних рекомендацій для 3-х класів експериментальних закладів ЗЗСО».*
- у 4-му класі – *Наказу МОН України від 19.08.2016 №1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи»*
- *Наказу МОН України від 02.09.2021 № 1096 «Про внесення змін до методичних рекомендацій щодо заповнення класного журналу учнів початкових класів Нової української школи».*

5.11. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти.

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

VII. ШКОЛА II СТУПЕНЯ (6-9 КЛАСИ)

Базова загальна середня освіта

7.1. Вступ.

Освітня програма для учнів 5-9 класів окреслює рекомендовані підходи до планування й організації базової загальної середньої освіти в Красноставській гімназії як єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом середньої освіти

7.2. Нормативно-методичне забезпечення Освітньої програми для учнів 6-9-х класів гімназії

Організація освітньої діяльності в середній та старшій школі Красноставській гімназії у 2020/2021 навчальному році здійснюється відповідно до:

- *Закону України «Про освіту»*, прийнятого 05.09.2017, що набув чинності 28.09.2017,
- *Закону України «Про повну загальну середню освіту»*, що набув чинності 18 березня 2020 року;
- *Концепції Нової української школи* (схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 р. № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»; <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/ua-sch-2016/konczepczyia.html>);
- *Державного стандарту початкової загальної освіти*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 462 від 20.04.2011.
- *Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти*, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 1392 від 23.11.2011 (для 5-11 класів, із 01.09.2013 – у частині базової загальної середньої освіти; із 01.09.2018 – у частині повної загальної середньої освіти).
- *постанови Кабінету міністрів України від 24.07.2019 року № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»;*
- *Листа МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 “Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році”*. В даному листі подано *перелік навчальних програм*, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання у початкових класах ЗЗСО в 2020-2021 н.р.
- *Листа МОН від 11.08.2020 № № 1/9-430 «Щодо методичних рекомендацій про викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році»*.
  - *наказів МОН України від 20.04.2018 року: № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»*
  - **Освітня програма II ступеня (5-9 класи) розроблена на основі Типової освітньої програми базової середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 (Додаток 7).**

Освітня програма базової середньої освіти окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

7.3. Загальний обсяг навчального навантаження та орієнтовна тривалість і можливі взаємозв'язки освітніх галузей, предметів, дисциплін для учнів 6-9-х класів.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-9-х класів закладів загальної середньої

освіти складає 6020 годин/навчальний рік:

для 5-х класів – 1085 годин/навчальний рік,

для 6-х класів – 1190 годин/навчальний рік,

для 7-х класів – 1225 годин/навчальний рік,

для 8-х класів – 1260 годин/навчальний рік,

для 9-х класів – 1260 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у навчальному плані для учнів 6-9-х класів (*Додаток*).

7.4. Вимоги до осіб, які можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

7.5. Перелік освітніх галузей в школі II ступеню.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Мистецтво
- Математика
- Природознавство
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів в основній школі розкривається у відповідних навчальних програмах (*«Перелік освітніх навчальних програм на 2020-2021 н.р.»*).

7.6. Навчальний план школи II ступеню та його обґрунтування.

Навчальний план школи II ступеню передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової неповної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з

бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає школа за батьківські кошти.

З метою виконання вимог Державного стандарту навчальні плани містять усі предмети інваріантної складової, передбачені обраним варіантом навчальних планів та варіативної складової, яка відповідає переліку, затвердженому наказом директора школи.

Години варіативної складової розподіляються на упровадження курсів за вибором, індивідуальні та групові заняття.

Навчальний план школи II ступеню Красноставської гімназії включає інваріантну складову, сформовану на державному рівні, та варіативну складову, в якій передбачено години на вивчення факультативів (*Додаток*).

7.7. Загальні очікувані результати навчання здобувачів базової загальної середньої освіти.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у **формування ключових компетентностей учнів** (*Додаток*).

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуються відразу засобами усіх окремих предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Виокремлюються в навчальних програмах такі наскрізні лінії ключових компетентностей:

«Екологічна безпека й сталий розвиток»;

«Громадянська відповідальність»;

«Здоров'я і безпека»;

(*Додаток*)

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

- організацію навчального середовища – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;
- окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того,

наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

- предмети за вибором;
- роботу в проектах;
- позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Необхідною умовою формування компетентностей є **діяльнісна спрямованість навчання**, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

7.8. Рекомендовані форми організації освітнього процесу в 5-9 класах.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції тощо.

Засвоєння нового матеріалу можна проводити на лекції, конференції, екскурсії і т. д. Для конференції, дискусії вчителем або учнями визначаються теми доповідей учнів, основні напрями самостійної роботи. На навчальній екскурсії учні отримують знання, знайомлячись із експонатами в музеї, з роботою механізмів на підприємстві, спостерігаючи за різноманітними процесами, що відбуваються у природі. Консультації проводяться з учнями, які не були присутні на попередніх уроках або не зрозуміли, не засвоїли зміст окремих предметів. Розвиток і корекцію основних компетентностей можна, крім уроку відповідного типу, проводити на семінарі, заключній конференції, екскурсії тощо. Семінар як форма організації об'єднує бесіду та дискусію учнів. Заключна конференція може будуватися як у формі дискусії, так і

у формі диспуту, на якому обговорюються полярні точки зору. Учитель або учні підбивають підсумки обговорення і формулюють висновки.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться *навчально-практичні заняття*. Ця форма організації поєднує виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні можуть застосувати на практичних заняттях і заняттях практикуму. Практичне заняття - це така форма організації, в якій учням надається можливість застосовувати отримані ними знання у практичній діяльності. Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт).

Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Учням, які готуються здавати ДПА можливе проведення *оглядових консультацій*, які виконують коригувальну функцію, допомагаючи учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів. Консультація будується за принципом питань і відповідей.

Перевірка та/або оцінювання досягнення компетентностей крім уроку може здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує *навчально-практичне заняття*. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Практичні заняття також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Можливо проводити *заняття в малих групах, бригадах і ланках* (у тому числі робота учнів у парах змінного складу) за умови, що окремі учні виконують роботу бригадирів, консультантів, тобто тих, хто навчає малу групу.

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

Учні можуть самостійно знімати та монтувати *відеофільми* (під час відео-уроку) за умови самостійного розроблення сюжету фільму, підбору матеріалу, виконують самостійно розподілені ролі та аналізують виконану роботу.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7.9. Опис та інструменти системи внутрішнього забезпечення

якості освіти Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності відповідає державним програмам, затвердженим МОН України;
- моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей) плануємо відповідно графіка внутрішнього контролю та моніторинг семестрових балів.

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності планується через систему роботи методичних об'єднань, педагогічні ради та психолого-педагогічні семінари;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення через накази по школі, в яких визначаємо як позитивні, так і негативні сторони і плануємо заходи корекції;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти запланований у планах роботи психолога;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників через систему післядипломної освіти педагогів та форми методичної роботи (кожен учитель створює власне портфоліо, відстежуємо просування та успіхи).

Окрім освітніх компонентів для вільного вибору учнями, які є обов'язковими, є інші компоненти, зокрема корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами для інклюзивного класу.

На рівні гімназії розроблена система показників (внутрішній моніторинг), що дозволяє судити про те, наскільки ефективно реалізується освітня програма, тобто наскільки реальний "продукт" діяльності школи відповідає ідеальній "моделі" випускника. При цьому об'єктами, механізмами та термінами контролю є:

- *кадрове забезпечення освітньої діяльності* (підвищення кваліфікації педагогічних працівників (форма проходження на вибір учителя) – не менше 150 годин протягом 5 років, атестація – 1 раз на 5 років, добровільна сертифікація – 1 раз на 3 роки, участь у різних методичних заходах, конференціях, вебінарах, семінарах, конкурсах, ковчингах, онлайн-курсах, дистанційне навчання – протягом року);
- *навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності* (наявність документів, визначених нормативно-правовими актами з питань освіти, необхідної кількості підручників та навчально-методичної літератури з усіх навчальних дисциплін для самостійної роботи та дистанційного навчання – 2 рази на рік);
- *матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності* (відповідність ліцензійним та акредитаційним вимогам: шкільні кабінети, класні кімнати, спортзал, бібліотека, сучасна їдальня, наявність Інтернету – 2 рази на рік);

- *якість проведення навчальних занять* (вивчення системи роботи педагогічних працівників – 1 раз на 5 років, тематичний контроль знань, класно-загальнюючий контроль – за потребою);
- *моніторинг досягнення учнями результатів навчання* (компетентностей) (вивчення рівня навчальних досягнень з предмета – 1 раз на 5 років, циклу предметів – за потребою, освітньої галузі – 1 раз на 5 років, різні види оцінювання, що відповідають «Загальним критеріям оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти», які є обов'язковою складовою навчальної програми з предмета – на кожному уроці), тематичне – в кінці кожної теми, семестрове – в кінці кожного семестру, річне – в кінці року, державна підсумкова атестація – в кінці навчального року, результати участі у предметних та творчих конкурсах різного рівня – протягом навчального року, участь у спортивних змаганнях – протягом навчального року);
- *моніторинг оцінювання ступеня задоволення здобувачів освіти* (соціологічні (анонімні) опитування учнів і випускників – 1 раз на рік);
- *продовження навчання* (аналіз вступу у ВНЗ України – 1 раз на рік).

Завданнями внутрішньої системи забезпечення якості освіти гімназії є:

- оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості освіти та освітньої діяльності;
- постійний моніторинг змісту освіти;
- спостереження за реалізацією освітнього процесу;
- моніторинг технологій навчання;
- моніторинг ресурсного потенціалу;
- моніторинг управління ресурсами та процесами;
- спостереження за станом соціально-психологічного середовища;
- контроль стану прозорості освітньої діяльності та оприлюднення інформації щодо її результатів;
- розробка рекомендацій щодо покращення якості освітньої діяльності та якості освіти, участь у стратегічному плануванні.

VIII. ПРОГРАМНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

1. Перелік освітніх навчальних програм на 2020-2021 навчальний рік

ПОЧАТКОВА ШКОЛА

[У Листі МОН від 22.07.2020 № 1/9-394 “Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2020/2021 навчальному році”](#). подано [перелік навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання у початкових класах ЗЗСО в 2020-2021 н.р.](#)

Перелік навчальних програм, рекомендованих МОН України для використання у початкових класах закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання на 2020-2021 н.р.:

№ з/п	Предмет	Клас	Назва програми	Ким дозволена до використання (ким затверджена)
1.	Українська мова Математика Я досліджую світ Мистецтво	1-2	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (відповідно до Державного стандарту початкової освіти 2018)	Наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»
2.	Українська мова Математика Я досліджую світ Мистецтво	3	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (відповідно до Державного стандарту початкової освіти 2018)	Наказ МОН України № 1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»
3.	Українська мова Літературне чит. Математика Природознавство Я у світі Трудове навчання Образотворче мистецтво Музичне мистецтво Мистецтво Основи здоров'я Фізична культура	4	Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Українська мова для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. <i>Надано гриф ^Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України</i>	Наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня»
6.	Іноземна мова (англійська)	1-4	Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Іноземні мови для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів з навчанням українською мовою. <i>Надано гриф "Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України</i>	Затверджено наказами Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 № 948 «Про затвердження змін до навчальних програм для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів» та від 12.09.2011 №1050 «Про навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів»
7.	Інформатика	2	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (відповідно до Державного стандарту початкової освіти 2018)	Наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»
8.	Інформатика	3	Типова освітня програма для ЗЗСО, розроблена під керівництвом Р.Б.Шияна (відповідно до Державного стандарту початкової освіти 2018)	Наказ МОН України № 1273 від 08.10.2019 р. «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти»
9.	Інформатика	4	Навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. Інформатика для 2-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів. <i>Надано гриф "Затверджено Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України</i>	Затверджено наказами Міністерства освіти і науки України від 05.08.2016 № 948 «Про затвердження змін до навчальних програм для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів» та від 12.09.2011 № 1050 «Про навчальні програми для 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів»

БАЗОВА ШКОЛА

№з/п	Навчальна дисципліна	Клас	Назва програми	Авторський колектив	Ким дозволена до використання(ким затверджена)
1.	Українська мова	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Шелехова Г. Т., Пентилюк М. Я., Новосолова В. І., ГнатковичТ.Д., Тараннік-Ткачук К. В., Коржова Н.	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
2	Українська література	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Р. В. Мовчан, К.В. Таранік-Ткачук, М. П. Бондар,О.М. Івасюк, С. А. Кочерга. Л. І. Кавун, О. І. Неживий, Н. В. Михайлова,	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07,06.2017 №804
3	Зарубіжна література	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Л. П. Юлдашева, І. О. Смірнова С. І. Горбачов, Т. П. Матюшкіна, О. В. Пітерська,	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
4	Англійська мова	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
5	Французька мова	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
6	Математика	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	М.І. Бурда, Б.В. Кудренко, О.Я. Біляніна, А.І. Азаренкова, О.І. Буковська, Т.С. Кіндох, О.С. Лисенко, А.В. Милянник, Н.В. Панова, А.В. Паньков	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
7	Біологія	6-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
8	Географія	6-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Я.Б.Олійник (голова групи), І.М.Вітенко	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
9	Фізика	7-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	В.В.Гудзь,(голова групи); Т.М.Засекіна, Ю.Я.Пасіхов	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
10	Хімія	7-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Ве личко Л.П., Дубовик О.А., Бобкова О.С., Баланенко В.В., Пугач С.В., Рогожнікова О.В.	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
11	Інформатика	6-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів		Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
12	Історія України.	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Мудрий М.М.,(голова), Пастуїпенко Р. Я. Бурлака О. В.	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 21.02.2019 №236
13	Всесвітня історія. Історія України (інтегрований курс)	6	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти		Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 21,02.2019 №236
14	Всесвітня історія.	7-9	Навчальна програма для закладів загальної середньої освіти		Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804

15	Правознавство	9	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів.	Т.Ремех, ,О.Муза, Р.Свтуїпенко. В.Сутковий, Т.Зорнік, Л.Лоха, В.Силенко	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
16	Основи здоров'я	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Шиян Олена Іллівна (голова групи), Боса Т.Г.,Спірке О.А, Шаповал О.І.	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
17	Фізична культура	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	М. В. Т имчикук(го лова),Є. Ю. Алекс йчук, В.В.Деревянко	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
18	Трудове навчання	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	А.І.Терещук (голова групи),; В.В.Бурдун,; С.М.Дятленко	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 № 804
19	Мистецтво	5-9	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Олена Гайдамака, Наталія Лемешева, Тетяна Абрамян	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804
20	Природознавство	5	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів	Н.П.Дементієвська, А. І. Дрозд, Т.В.Коршевнок,	Програма затверджена Наказом Міністерства освіти і науки України від 07.06.2017 №804

ІХ. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДОШКІЛЬНОГО ПІДРОЗДІЛУ.

Програма розроблена відповідно до вимог Законів України «Про освіту», [«Про дошкільну освіту»](#), [«Про забезпечення функціонування української мови як державної»](#), Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція) та Концепції Нової української школи.

Освітня діяльність в дошкільному підрозділі у 2020/2021 навчальному році буде організована відповідно до Законів України «Про освіту», «Про дошкільну освіту», Указу Президента України від 13.10.2015 №580/2015 «Про стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки», Базового компоненту дошкільної освіти (нова редакція), Концепції національно-патріотичного виховання дітей та молоді (затверджено наказом МОН України від 16.06.2015 №641), Положення про дошкільний навчальний заклад (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 20.03.2003 №305), Санітарного регламенту для дошкільних навчальних закладів (затверджено наказом Міністерства охорони здоров'я України від 24.03.2016 №234), Гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форм власності (затверджено наказом МОН України від 20.04.2015 №446), листів Міністерства освіти і науки: «Організація роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період» ([від 16.03.2012 №1/9-198](#)), «Про організацію фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах у літній період» ([від 28.05.2012 №1/9-413](#)), «Про розроблення програм для дошкільної освіти» ([від 28.02.2013 №1/9-152](#)), «Щодо вирішення окремих питань діяльності керівників гуртків дошкільних навчальних закладів» ([18.09.2014 №1/9-473](#)), «Щодо організації роботи з музичного виховання дітей у дошкільних навчальних закладах» ([від 02.09.2016 №1/9-454](#)), «Організація фізкультурно-оздоровчої роботи в дошкільних навчальних закладах» ([від 02.09.2016 №1/9-456](#)),

«Про організацію національно-патріотичного виховання у дошкільних навчальних закладах» ([від 25.07.2016 №1/9-396](#)), «Щодо організації взаємодії закладів дошкільної освіти з батьками вихованців» ([від 11.10.2017 №1/9-546](#)), «Щодо забезпечення наступності дошкільної та початкової освіти» ([від 19.04.2018 №1/9-249](#)), «Щодо організації діяльності закладів освіти, що забезпечують здобуття дошкільної освіти у 2019/2020 навчальному році» (від 02.07.2019 № 1/9-419), «[Про переліки навчальної літератури, рекомендованої Міністерством освіти і науки України для використання у закладах освіти у 2019/2020 навчальному році](#)» (від 10.06.2019 № 1/9-365), «Щодо організації діяльності інклюзивних груп у дошкільних навчальних закладах» (від 12.10.2015 №1/9-487), «[Щодо організації інклюзивного навчання у закладах освіти у 2019/2020 н. р](#)» (від 26.06.2019 № 1/9-409), «Щодо організації роботи та дотримання вимог з питань охорони праці та безпеки життєдіяльності у закладах дошкільної освіти» (від 14.02.2019 №1/11-1491), статуту Красноставської гімназії, нормативно-правових документів в сфері освіти.

Дошкільний підрозділ Красноставської гімназії здійснює освітньо-виховний процес у 2020/2021 навчальному році за такими пріоритетними напрямками:

- гуманітарним,
- фізкультурно-оздоровчим.

Навчальний рік у закладі починається 1 вересня.

У ДП гімназії встановлено 5-денний навчальний тиждень.

Враховуючи підсумки освітньої діяльності за минулий навчальний рік педагогічний колектив закладу дошкільного підрозділу продовжує спрямовувати свою діяльність у наступному році на вирішення методичної теми: «Забезпечення якісної освіти дошкільників шляхом ефективного педагогічного впливу на розвиток компетентної особистості дитини в умовах нової української школи».

Основні завдання ДП

1. Розвивати креативність дітей дошкільного віку в процесі художньо-естетичної образотворчої діяльності.
2. Формувати у дошкільників модель поведінки, орієнтовану на сталий спосіб життя засобами проектної діяльності. в умовах дошкільної освіти.
3. Оптимізувати роботу з фізичного виховання, впроваджуючи інноваційні педагогічні та здоров'язбережувальні технології, профілактичні оздоровчі вправи та прийоми валеологічної освіти дошкільнят.

У дошкільному підрозділі працює одна змішана група у кількості 21 вихованця.

У освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної та варіативної складової Базового компоненту дошкільної освіти за комплексними та парціальними програмами.

Зміст інваріантної складової забезпечується через чинну Програму розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля» Білан О.І., Максименко О.Л., Возна Л.М. та ін.

Мета освітньої програми - реалізація комплексу розвивальних, виховних, навчальних функцій та змістовних напрямів організації життєдіяльності в межах вікової компетентності дітей від 3 до 6(7) років із поступовим ускладненням змістовної наповнюваності на кожному віковому етапі.

Завдання програми - сформованість мінімально достатнього та необхідного рівня освітніх компетенцій дитини перших 6(7) років життя, що забезпечує її повноцінний психофізичний та особистісний розвиток і психологічну готовність до навчання у школі. Визначені Базовим компонентом дошкільної освіти вимоги до обсягу необхідної інформації, життєво важливих умінь і навичок, системи ціннісних ставлень до світу та самої себе відображені у програмі є обов'язковими для виконання всіма учасниками освітнього процесу

Структура програми - визначення освітніх ліній відповідно до Базового компонента дошкільної освіти, визначення загального обсягу навантаження на кожний вік дитини: ранній вік (третій рік життя), молодший вік (четвертий рік життя), середній вік (п'ятий рік життя), старший дошкільний вік (шостий рік життя). Кожна освітня лінія програми завершується показниками компетентності.

Види діяльності

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу. Види діяльності плануються за освітніми лініями: «Ознайомлення із соціумом», «Ознайомлення з природним довкіллям», «Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо), «Сенсорний розвиток», «Логіко-математичний розвиток», «Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування», «Здоров'я та фізичний розвиток». Реалізація програми передбачає врахування принципу інтеграції освітніх ліній у відповідності з віковими можливостями і особливостями вихованців.

БАЗОВИЙ КОМПОНЕНТ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Базовий компонент дошкільної освіти затверджено наказом МОНМСУ № 615 від 22.05.2012 "Про затвердження Базового компонента дошкільної освіти (нова редакція)"

Інваріантна складова

освітні лінії:

"Особистість дитини"

"Дитина в соціумі"

"Дитина в природному довкіллі"

"Дитина в світі культури"

"Гра дитини"

"Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі"

"Мовлення дитини"

Варіативна складова

"Комп'ютерна грамота"

"Хореографія"

Засади нового Базового компонента

Визнання самоцінності дошкільного дитинства, його особливої ролі в розвитку особистості;
Збереження дитячої субкультури;
Створення сприятливих умов для формування особистісної зрілості дитини, її базових якостей;

Пріоритет повноцінного проживання дитиною сьогодення у порівнянні з підготовкою до майбутнього етапу життя;

Засади нового Базового компонента:

Повага до дитини, врахування індивідуального особистого досвіду дошкільника;

Компетентнісний підхід до розвитку особистості, збалансованість набутих знань, умінь, навичок, сформованість бажань, інтересів, намірів та особистісних якостей і вольової поведінки дитини;

Засади нового Базового компонента:

- Надання пріоритету соціально-моральному розвитку особистості, формування уміння узгоджувати особисті інтереси з колективними;

- Формування цілісної картини світу, основ світогляду

Освітня лінія "Особистість дитини" передбачає:

- Формування позитивного образу "Я", створення бази особистісної культури дитини, її активної життєдіяльності;

- Виховання в дитини позитивного ставлення до своєї зовнішності, формування основних фізичних якостей, рухових умінь, культурно-гігієнічних, оздоровчих навичок та навичок безпечної життєдіяльності

Освітня лінія "Дитина в соціумі" передбачає:

- Формування навичок соціально визнаної поведінки, вміння орієнтуватись в світі людських взаємин, готовності співпереживати і співчувати іншим

Зміст освітньої лінії "Дитина в природному доквіллі" :

- Містить доступні дитині уявлення про природу планети Земля та Всесвіт, розвиток емоційно-ціннісного та відповідального екологічного ставлення до природного доквілля

Зміст освітньої лінії "Дитина в світі культури":

- Формування почуття краси в її різних проявах, ціннісного ставлення до змісту предметного світу та світу мистецтва, розвиток творчих здібностей, формування елементарних трудових, технологічних та художньо-продуктивних навичок, самостійності, культури та безпеки праці

Зміст освітньої лінії "Гра дитини":

- Розвиток у дітей творчих здібностей, самостійності, ініціативності, організованості і ігрової діяльності та формування у них стійкого інтересу до пізнання доквілля і реалізації себе в ньому

Зміст освітньої лінії "Дитина в сенсорно-пізнавальному просторі":

- Передбачає сформованість доступних для дитини дошкільного віку уявлень, еталонів, що відображають ознаки, властивості та відношення предметів і об'єктів довколишнього світу;
- Спрямована на інтеграцію змісту дошкільної освіти, формування у дітей пошуково-дослідницьких умінь, елементарних математичних уявлень, цілісної картини світу, компетентної поведінки в різних життєвих ситуаціях

Зміст освітньої лінії "Мовлення дитини"

- Засвоєння дитиною культури мовлення та спілкування, елементарних правил користування мовою у різних життєвих ситуаціях

Форми організації освітнього процесу

Набуття різних видів компетенцій дитиною дошкільного віку відбувається в різних видах діяльності (ігровій — провідній для дітей дошкільного віку; руховій; природничій; предметній; образотворчій, музичній, театральній, літературній; сенсорно-пізнавальній і математичній; мовленнєвій; соціокультурній та інших) і вимагає практичного засвоєння дитиною системи елементарних (доступних) знань про себе та довкілля, моральних цінностей, уміння доречно застосовувати набуту інформацію. Організоване навчання проводиться у формі занять, починаючи з 3-го року життя. Протягом дня рівномірно розподіляються всі види активності за основними лініями розвитку залежно від бажань та інтересу дітей.

Тривалість спеціально організованих фронтальних занять становить:

- у змішаній групі –20 хвилин;

Тривалість перерв між заняттями – не менше 10 хвилин.

фронтальні ігри-заняття – з усіма дошкільниками групи упродовж 25 хв.;

Розподіл занять на тиждень в організованих видах діяльності укладається за змістовними освітніми лініями відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України 20.04.2015 №446 «Про затвердження гранично допустимого навантаження на дитину у дошкільних навчальних закладах різних типів та форми власності». Кількість занять інваріантної складової повністю відповідає вимогам наказу.

У освітньому процесі використовуються такі форми організації діяльності дітей: інтегровані, комплексні, індивідуальні, індивідуально-групові, групові заняття, а також міні-заняття упродовж дня, гуртки за інтересами:

Для програмно-методичного забезпечення освітнього процесу використовуються навчальні видання, рекомендовані Міністерством освіти і науки України для використання в дошкільних навчальних закладах у 2020/2021 навчальному році розміщені на сайті Міністерства освіти і науки України (<http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/norm-baza.html>).

Зміст освітньої програми передбачає:

формування основ соціальної адаптації та життєвої компетентності дитини;

виховання елементів природо доцільного світогляду, розвиток позитивного емоційно-ціннісного ставлення до довкілля;
утвердження емоційно-ціннісного ставлення до практичної та духовної діяльності людини;
розвиток потреби в реалізації власних творчих здібностей.
Реалізацію змісту освітньої програми здійснює команда педагогів: вихователі, музичний керівник.

Проект робочого навчального плану
дошкільного підрозділу Красноставської гімназії
Снятинської районної ради Івано-Франківської області
на 2020/2021 навчальний рік

В освітньому процесі закладу реалізується зміст інваріантної складової Базового компоненту дошкільної освіти за програмою «Українське дошкілля».

Інваріантна складова

Програми	Автор	Ким, коли затверджені
Комплексні		
Програма розвитку дитини дошкільного віку «Українське дошкілля»	Білан О.І Возна Л.М. Максименко О.Л. та ін.	Міністерством освіти і науки, України листом від 23. 05.2017 року №1/11-4988

Розподіл занять на тиждень на дитину у змішаній групі

Дошкільного підрозділу Красноставської гімназії

на 2020/2021 навчальний рік

Види діяльності за освітніми лініями	змішана (від 3 до 6 років) № 1 - 12
Ознайомлення із соціумом	2
Ознайомлення з природним довкіллям	1
Художньо-продуктивна діяльність (музична, образотворча, театральна тощо)	5
Сенсорний розвиток	-
Логіко-математичний розвиток	1
Розвиток мовлення і культура мовленнєвого спілкування	3
Здоров'я та фізичний розвиток*	3
Загальна кількість занять на тиждень	12
Додаткові освітні послуги на вибір батьків	
Максимальна кількість занять на тиждень	12
Максимально допустиме навчальне навантаження на тиждень на дитину (в астрономічних годинах)**	4,0

**Фактична мережа
Красноставської гімназії
на 2020/2021 н.р.**

1 кл.		2 кл.		3 кл.		4 кл.		Разом 1 – 4 кл.		5 кл.		6 кл.		7 кл.		8 кл.		9 кл.		Разом 5-9 кл.		Разом 1 – 9 кл.	
класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів	класів	учнів
1	8	1	10	1	6	1	12	4	36	-	-	1	6	1	9	1	9	1	9	4	33	8	69

Наказ МОН України № 1272 від 08.10.2019
«Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів ЗЗСО»

Типовий навчальний план
для 1-2 класів початкової школи з українською мовою навчання
відповідно до Типової освітньої програми для ЗЗСО,
розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	1	2	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	2	3	5
Математика	3	3	6
Я досліджую світ*	7	8	15
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура ***	3	3	6
Усього	20+3	21+3	41+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	20	22	42
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	23	25	48

*Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна - 2; математична - 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична - разом 4; інформатика - 1 (у 2 класі)

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

***Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

Наказ МОН України № **1273** від 08.10.2019
«Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів ЗЗСО»

Типовий навчальний план
для 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання
відповідно до Типової освітньої програми для ЗЗСО,
розробленої під керівництвом Р.Б.Шияна

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
	3	4	Разом
Українська мова	5	5	10
Іноземна мова	3	3	6
Математика	4	4	8
Я досліджую світ*	7	7	14
Інформатика	1	1	2
Мистецтво**	2	2	4
Фізична культура ***	3	3	6
Усього	22+3	22+3	44+6
Додаткові години на вивчення предметів інваріантної складової, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	1	1	2
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	23	23	46
Сумарна кількість навчальних годин інваріантної і варіативної складових, що фінансується з бюджету (без урахування поділу класів на групи)	26	26	52

* Орієнтовний розподіл годин між освітніми галузями в рамках цього інтегрованого предмета: мовно-літературна - 2; математична - 1; природнича, технологічна, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична - разом 4

** Інтегрований предмет або окремі предмети «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво»

*** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються

Наказ МОН України № 405 від 04.04.2018 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»

Таблиця 1 до Типової освітньої програми
**Навчальний план закладів загальної середньої освіти
 з навчанням українською мовою**

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах				
		5	6	7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	3,5	3,5	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2	2	2
	Іноземна мова	3	3	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	1	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	1	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	1	1	-	-
	Мистецтво	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	4	-	-	-
	Алгебра	-	-	2	2	2
	Геометрія	-	-	2	2	2
Природознавство	Природознавство	2	-	-	-	-
	Біологія	-	2	2	2	2
	Географія	-	2	2	2	1,5
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	2	2	1	1	1
	Інформатика	1	1	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3	3	3
Разом		23,5+3	26,5+3	28+3	28,5+3	30+3
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	3,5	2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		27+3	30+3	30,5+3	31,5+3	33+3

* Заклад загальної середньої освіти може обирати інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

** Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.

*** В межах галузі «Суспільствознавство» у 5-му класі вивчається курс «Історія України (Вступ до історії)», у 6-му – інтегрований курс «Всесвітня історія. Історія України».

«СХВАЛЕНО»
педагогічною радою
Красноставської гімназії
№ 6 від 27.05.2020 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор гімназії
М. МУРИНЮК

І ступінь

1 - 3 класи

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень		
<i>Інваріативна складова</i>				
		1 клас	2 клас	3 клас
Мовно-літературна	Українська мова (навчання грамоти)	5	5	5
Іншомовна	Іноземна мова (англійська мова)	2	3	3
Математична	Математика	3	3	4
Я досліджую світ	Я досліджую світ	7	8	7
Інформатична	Інформатика	0	0	1
Мистецька	Музичне мистецтво Образотворче мистецтво	2	2	2
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3
Разом		19+3	21+3	22+3
<i>Варіативна складова</i>				
Основи християнської етики		1	1	1
Разом		1	1	1
Гранично допустиме		20	22	23
Всього		23	25	26

4 клас

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		4 кл.
<i>Інваріативна складова</i>		
<i>Мови і літератури</i>	Українська мова та література	7+1
	Іноземна мова (англійська)	2
<i>Математика</i>	Математика	4
<i>Природознавство</i>	Природознавство	2
<i>Суспільствознавство</i>	Я у світі	1
<i>Мистецтво</i>	Образотворче мистецтво	1
	Музичне мистецтво	1
<i>Технології</i>	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
<i>Здоров'я і фізична культура</i>	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
Разом		21+1+3
<i>Варіативна складова</i>		
1.	Основи християнської етики	1
	Разом	1
	Гранично допустиме	23
	Всього	26

II ступінь

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень				
		6 кл.	7 кл.	8 кл.	9 кл.	Разом
<i>Інваріативна складова</i>						
Мови і літератури	Укр. мова	3,5	2,5	2	2	10
	Укр. література	2	2	2	2	8
	Іноземна мова(англ.)	2	2	2	2	8
	Іноземна мова(фран.)	2	2	2	2	8
	Зарубіжна література	2	2	2	2	8
Суспільство-знавство	Історія України	1	1	1,5	1,5	5
	Всесвітня історія	1	1	1	1	4
	Правознавство	-	-	-	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	-	-	2
	Образотв. мистецтво	1	1	-	-	2
	Мистецтво	-	-	1	1	2
Математика	Математика	4	-	-	-	4
	Алгебра	-	2	2	2	6
	Геометрія	-	2	2	2	6
Природознавство	Природознавство	-	-	-	-	-
	Біологія	2	2	2	2	8
	Географія	2	2	2	1,5	7,5
	Фізика	-	2	2	3	7
	Хімія	-	1,5	2	2	5,5
Технологія	Трудове навчання	2	1	1	1	5
	Інформатика	1	1	2	2	6
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	4
	Фізична культура	3	3	3	3	12
<i>Разом</i>		<i>27,5+3</i>	<i>29+3</i>	<i>29,5+3</i>	<i>31+3</i>	<i>117+12</i>
<i>Варіативна складова</i>						
Факультативи						
1.	Основи християнської етики	1	1	1	1	4
2.	Риторика	1	-	-	-	1
3.	Українознавство	0,5	1	1	-	2,5
4.	Рідний край	1	1	-	-	2
5.	Людина і світ професій	-	-	0,5	-	0,5
6.	Креслення	-	-	1	1	2
<i>Гранично допустиме</i>		31	32	33	33	
Всього		34	35	36	36	141

Початкові класи - 100

5 -9 класи - 141

Разом - 241

«СХВАЛЕНО»

педагогічною радою
Красноставської гімназії
№ 6 від 27.05.2020 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор гімназії
М. МУРИНЮК

**Індивідуальний навчальний план (інклюзивного навчання)
учениці 7 класу Неп'юк Валентини Василівни
Красноставської гімназії
на 2020/2021 н. р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
		7 кл.
Інваріативна складова		
Мови і літератури	Українська мова	3
	Українська література	2
	Іноземна мова (англійська мова)	2
	Зарубіжна література	1
Суспільство-знавство	Історія України	1
	Всесвітня історія	1
	Основи правознавст.	-
Мистецтво	Музичне мистецтво	1
	Образотв. мистецтво	1
	Мистецтво	
Математика	Математика	
	Алгебра	2
	Геометрія	2
Природознавство	Природознавство	-
	Біологія	2
	Географія	2
	Фізика	2
	Хімія	1,5
Технологія	Трудове навчання	1
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1
	Фізична культура	3
	Разом	29,5
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1
	Корекція розвитку	1
	Лікувальна фізкультура (ритміка)	2
Додаткові години на предмети інваріантної частини	Християнська етика	0,5
Гранично допустиме навантаження (без урахування корекційних занять)		30

«СХВАЛЕНО»

педагогічною радою
Красноставської гімназії
№ 6 від 27.05.2020 р.

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор гімназії
М. МУРИНЮК

**Навчальний план
для індивідуально-корекційного навчання
учениці 7 класу Красноставської гімназії
Неп'юк Валентини Василівни
на 2020/2021 н. р.**

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку <i>(заняття з практичним психологом)</i>	1
	Лікувальна фізкультура <i>(ритміка)</i>	2
	Розвиток мовлення <i>(заняття з вчителем логопедом)</i>	1
Разом		4

Николайчук Іванна Петрівна - посада: *практичний психолог;*

Гордійчук Михайло Андрійович - посада: *вчитель фізкультури;*

_____ - посада: *вчитель - логопед*

